БЎТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КП МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН • № 83 (17.961). • 10 апрель 1981 йил, жума • Баҳоси 2 тийин.

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ ВА СССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИДА

КПСС Марказий Комитети билан СССР Министрлар Совети «1981—1985 йилларда агрохимия хизмати моддий-техника базасини мустаҳкамлаш ва қишлоқ хўжалигини химиялаш самарадорлигини ошириш тадбирлари тўғрисида» ҳамда «Қишлоқ хўжалигида техникани сақлашни таъминлаш юзасидан қўшимча тадбирлар ҳақида» қарорлар қабул қилдилар.

«1981—1985 йилларда агрохимия хизмати моддий-техника базасини мустаҳкамлаш ва қишлоқ хўжалигини химиялаш самарадорлигини ошириш тадбирлари тўғрисида»ги қарорда қуйидагилар таъкидланади: КПСС Марказий Комитети 1965 йил март Пленумидан кейин ўтган давр мобайнида минерал ўғитлар ишлаб чиқариш ва уларни қишлоқ хўжалигига етказиб бериш анча кўпайди, озуқа қўшимчаларини, тупроқ мелиорантларини қўлланиш ҳажми ошди, ўсимликларни химиявий ва биологик ҳимоя қилиш воситаларининг ассортименти яхшиланди. Органик ўғитлар тўплаш ва уларни қўлланиш ҳажмлари анча кўпайди.

Бироқ колхозлар, совхозлар ва «Сельхозхимия» бирлашмалари химиявий маҳсулотлар қабул қилиш ва асраш учун омборлар, ана шу маҳсулотни ташиб олиш ва қўлланиш учун зарур бўлган транспорт воситалари ҳамда махсус машина-механизмлар билан суст таъминланганлиги сабабли қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини химиялаш самарадорлигини ошириш кечиктирилмоқда.

КПСС Марказий Комитети билан СССР Министрлар Совети иттифоқдош республикалар Компартиялари Марказий Комитетлари ва Министрлар Советлари, СССР Қишлоқ хўжалик министрлиги, автоном республикалар, ўлкалар ва областлар партия, совет ҳамда қишлоқ хўжалик органлари зиммасига КПСС XXVI съездининг қишлоқ хўжалигида агрохимия хизмати ролини ҳамда минерал ва органик ўғитларни, оҳакли материаллар ва ўсимликларни ҳимоя қилишнинг химиявий воситаларидан самарали қўлланиш учун унинг масъулиятини ошириш масалалари хусусидаги қарорига амал қилиб, 1981—1985 йилларда шу хизматнинг моддий-техника базаси ҳар томонлама мустаҳкамланишини ва қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини химиялаш самарадорлиги оширилишини таъминлаш мажбуриятини юкладилар.

Қарорда «Союзсельхозхимия» бирлашмаси системасининг колхозлар, совхозларнинг ва бошқа қишлоқ хўжалик корхоналарининг химиялаш хизмати ишлаб чиқариш базасини ривожлантириш ҳамда шу асосда химиялаш воситаларининг заводдан далагача йўлда нест-нобуд бўлишини қисқартиришни ва уларни қўлланишдан олинадиган самарани оширишни таъминлаш юзасидан комплекс тадбирлар кўзда тутилган. Иттифоқдош республикаларнинг Министрлар Советларига ва СССР Қишлоқ хўжалик министрлигига 1981—1985 йилларда айни бир вақтда 9 миллион 355 минг тонна химиявий маҳсулот асраладиган омборлар қуриш ва ишга тушириш топшириқлари белгиланди, бу эса ўнинчи беш йилликда барпо этилганига қараганда анча кўпдир.

Химиялаш хизмати техника воситаларининг сақланишини ва ишга яроқли ҳолда бўлишини таъминловчи базани вужудга келтириш кўзда тутилди. «Союзсельхозхимия» бирлашмаси системасида тракторлар, автомобиллар ва махсус машиналарга техника хизмати кўрсатадиган пунктлар, тракторларни ва механизациялаштирилган отрядларнинг махсус қишлоқ хўжалик техникасини сақлаш учун гаражлар, қулай жойлар, бостирмалар ва майдончалар қурилади. «Сельхозхимия» бирлашмаларида механизациялаштирилган омборлар ва бошқа ишлаб чиқариш объектлари қуриш ишларини ташкил этишни яхшиламоқ учун қурилиш министрликлари ва идоралари жалб этилади.

СССР Монтаж ва махсус қурилиш ишлари министрлигига 1981—1985 йилларда суюқ комплекс ўғитларни ва ем-хашак консервантларини асраш учун металл ҳажмлар тайёрлаб, «Союзсельхозхимия» бирлашмасига етказиб беришни таъминлаш топширилди. СССР «Госкомсельхозтехника»сига «Союзсельхозхимия» системасида химиявий маҳсулотларни асраш учун қурилаётган омборларни, автомобилларга техника хизмати кўрсатиш пунктлари, гаражлар, нефть омборлари ва бошқа ишлаб чиқариш объектларини асбоб-ускуналар, арматура, приборлар, автоматлаштириш ва алоқа воситалари, кабель ҳамда бошқа буюмлар билан комплектлаш вазифаси топширилди.

«Сельхозхимия» район (районлараро) бирлашмаларини юқори унумли махсус техника ва транспорт воситалари билан таъминлаш тадбирлари белгиланди. Иттифоқдош республикаларнинг Министрлар Советларига 1981—1985 йилларда «Сельхозхимия» бирлашмаларига тракторлар, автомобиллар, автобуслар, автоприцеплар, автоцистерналар, автозаправшиклар, кўчма ва ремонт диагностика устахоналари, қишлоқ хўжалик техникасига хизмат қилиш учун агрегатларни, электр пайвандлаш ускуналарини ва бошқа материал-техника воситаларини планлаштирилган агрохимия ишлари комплексини бажариш учун зарур бўлган миқдорларда ажратиб бериш топширилди.

Трактор ва қишлоқ хўжалик машинасозлиги министрлиги билан Чорвачилик ва ем-хашак ишлаб чиқариш машинасозлиги министрлигига минерал ўғитлар, пестицидлар ва тупроқнинг химиявий мелиорантларини тупроқ ичига ва юзига солиш учун алмаштириладиган объектлар комплекти бўлган ва ҳар қандай йўлдан ўта оладиган ўзиюрар машинани ишлаб чиқиб, тажриба туркумини тайёрлашни таъминлаш топширилди, токи синовлар ўтгандан кейин ана шу машиналарни кўплаб ишлаб чиқариш ташкил этилсин.

Химиявий маҳсулотларни яқин масофаларга темир йўлларда ташишга барҳам бериш мақсадида «Сельхозхимия» бирлашмаларида минерал ўғитлар ва тупроқ мелиорантларини бевосита заводлар ҳамда карьерлардан ташувчи автомобиль колонналарини вужудга келтириш мақсадга мувофиқ деб топилди, бунинг учун зарур миқдорда кўп юк ортиладиган махсус автомобиллар, тракторлар ва прицеплар ажратиш кўзда тутилмоқда.

Тупроқ унумдорлигини яхшилаш ва қишлоқ хўжалик экинлари ҳосилдорлигини оширишда маҳаллий ўғитлар катта аҳамиятга эга эканлигини эътиборга олиб иттифоқдош республикаларга ўн биринчи беш йилликда тупроққа органик ўғитлар солиш, чорвачилик фермалари ва комплексларида гўнг тўпланадиган жойлар қуриш, қишлоқ хўжалик эҳтиёжлари учун торф тайёрлаш топшириқлари берилди. СССР Қишлоқ хўжалик министрлигига 1982 йилдан бошлаб сапропелни саноат усулида қазиб чиқаришни ташкил қилиш ва ундан қишлоқ хўжалигида органик — оҳак ўғити сифатида кенг фойдаланиш топширилди. Белгилаб қўйилдики, 1981 йил 1 январдан бошлаб сапропел қазиб чиқариш, ташиш ва ундан фойдаланиш соҳасидаги ишлар КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг 1965 йил 1 апрелдаги 256-қарорида торф қазиб чиқариш, ташиш ва ундан фойдаланиш соҳасидаги ишлар учун кўзда тутилган тартибда пул билан таъминланади.

КПСС Марказий Комитети билан СССР Министрлар Совети қишлоқ хўжалигини химиялаш хизмати учун малакали кадрлар тайёрлашни ва таъминлашни яхшилаш зарур деб топдилар. Шу мақсадда СССР Ҳунар-техника таълими давлат комитетига, СССР Қишлоқ хўжалик министрлигига ва иттифоқдош республикаларнинг Министрлар Советларига 1981—1985 йилларда «Союзсельхозхимия» бирлашмаси системасининг ташкилотлари учун тракторчи машинистлар, автомобиль шофёрлари, юк ортиш ва тушириш машина ва механизмларининг оператор машинистлари ҳамда қишлоқ хўжалигини химиялашга доир оммавий касблардаги бошқа ишчиларни тайёрлашни таъминлаш топширилди. «Сельхозтехника» корхоналарининг ходимлари учун белгиланган ҳақ тўлаш шартлари, имтиёз ва афзалликлари «Союзсельхозхимия» бирлашмаси системасидаги корхоналарнинг ходимларига ҳам татбиқ қилинди.

Агрохимия хизмати моддий-техника базасини мустаҳкамлаш ва қишлоқ хўжалигини химиялаш самарадорлигини ошириш юзасидан белгиланган программани рўёбга чиқариш учун 1981-1985 йилларда капитал маблағларни анча кўпайтириш кўзда тутилган. «Союзсельхозхимия» бирлашмаси системасидаги ташкилотларнинг моддий-техника базасини ривожлантириш учун маблағларни иттифоқдош республикаларнинг Министрлар Советлари капитал маблағлар умумий ҳажмлари доирасида («Қишлоқ хўжалиги» тармоғи бўйича ажратиладиган капитал маблағ лимитлари ҳисобидан) ажратиб берадилар.

* * *

«Қишлоқ хўжалигида техникани сақлашни таъминлаш юзасидан қўшимча тадбирлар ҳақида»ги қарорда қайд этиб ўтиладики, кўпгина колхозлар, совхозларда, қишлоқ хўжалиги, сув хўжалиги ва ўрмон хўжалиги ҳамда «Сельхозтехника» корхоналари ва ташкилотларида, корхоналар, муассасалар ва ташкилотларнинг ёрдамчи қишлоқ хўжаликларида тракторлар, транспорт воситалари, қишлоқ хўжалик машина ва ускуналаридан техникавий фойдаланиш ва уларни сақлаш қоидалари қўпол равишда бузилаётган ҳоллар мавжуд, улар муддатидан илгари ҳисобдан чиқаришга йўл қўйилмоқда.

СССР Қишлоқ хўжалик министрлиги, СССР «Госкомсельхозтехника»си, иттифоқдош республикаларнинг Министрлар Советлари, жойлардаги совет ва қишлоқ хўжалик органлари айрим районларда машина-механизмларнинг техника шартларига мувофиқ сақланишини ташкил этишни таъминламаяптилар.

«Госсельтехнадзор» органлари колхоз ва совхозларда қишлоқ хўжалик машина-механизмларининг техникавий ҳолати ва уларни сақлаш қоидаларига риоя этилиши, шунингдек нефть маҳсулотларини ташиш, асраш ва сарфлаш қоидаларига риоя этилиши устидан қониқарсиз назорат қилмоқда.

КПСС Марказий Комитети билан СССР Министрлар Совети қишлоқ хўжалигида техникадан фойдаланиш ва уни асрашни яхшилаш юзасидан КПСС XXVI съезди қарорларида ўртага қўйилган вазифалар бажарилишини таъминлаш мақсадида иттифоқдош республикалар Компартиялари Марказий Комитетлари ҳамда Министрлар Советлари, министрликлар ва идоралар, маҳаллий партия ва совет органлари, шунингдек, колхозлар, совхозлар ҳамда давлатга қарашли бошқа қишлоқ хўжалиги, сув хўжалиги, ўрмон хўжалиги ва «Сельхозтехника» корхоналари билан ташкилотларининг раҳбарлари зиммасига:

Тракторлар, транспорт воситалари, қишлоқ хўжалик машиналари, асбоб-ускуналари, унинг запас қисмлари, узеллари ва агрегатлари белгиланган талабларга қатъий мувофиқ равишда сақланишини таъминлаш мажбуриятини юкладилар. 1985 йилга бориб барча мураккаб техника қоида тариқасида фақат усти ёпиқ биноларда ёки бостирмалар остида асраладиган бўлиши учун гаражлар, бостирмалар, омборлар ва қаттиқ қопламали майдончалар қурилишини кучайтириш чоралари кўрилсин;

Тракторлар, транспорт воситалари, қишлоқ хўжалик машина ва ускуналаридан техникавий фойдаланиш даражаси ва уларни ремонт қилиш сифати оширилсин;

Ортиқча ва хўжаликларда ишлатилмайдиган машина-ускуналарни қайта тақсимлаш борасидаги ишлар мунтазам ўтказиб турилиши таъминлансин. Қишлоқ хўжалик техникаси ундан фойдаланиш амортизация муддатлари тугамагунча ҳисобдан чиқарилишига йўл қўйилмасин.

Тракторлар, транспорт воситалари, қишлоқ хўжалик машина ва ускуналаридан фойдаланиш, уларни сақлаш ва ҳисобдан чиқариш қоидаларига риоя этилиши учун хўжаликларнинг раҳбар ходимлари ва мутахассислари жавобгарлигини ошириш учун шу нарса белгилаб қўйилдики, мазкур қоидалар бузилганлиги учун юқори органлар ана шу ходимларни хўжалик фаолиятининг асосий натижаларига кўра мукофотлардан батамом ёки қисман маҳрум қиладилар.

(Давоми иккинчи бетда).

БЕШ ЙИЛЛИККА ЗАРБДОР СУРЪАТ

ДАСТЛАБКИ ЮТУҚ

Олтинкўл районидаги «Коммуна» колхози чорвадорлари ўн биринчи беш йилликнинг дастлабки йилида эл дастурхонига 600 тонна сут, 94 тонна гўшт, 81 минг дона тухум етказиб бериш мажбуриятини олишган. Бу маррани эгаллаш учун чорвадорлар барча имкониятларни ишга солмоқдалар. Сигирлар қатъий озуқа рациони асосида боқилаётир.

Социалистик мусобақа — ютуқлар гарови. Буни яхши тушунган колхоз чорвадорлари ўзаро мусобақалашиб ишламоқдалар. Чорвадорлар мусобақасида Муборакхон Умурзоқова, Қундузхон Бўрибоева ва опа-сингил Шавкатхон, Тожибархон, Шуҳратхон Шодибековалар пешқадамлик қилишмоқда. Илғорларга кўчма вимпель бериляпти. Бу гал Қундузхон Бўрибоева кўчма вимпелни олишга муяссар бўлди.

— Чорвадорлар иши тўғри ташкил қилингани, илғорлар моддий ва маънавий рағбатлантириб турилганлиги туфайли дастлабки муваффақият чакки бўлмади, — дейди колхоз партия комитети секретари Қундузхон Нишонова. — Колхозимиз бўйича қабул пунктларига 90 тонна сут, 54 тонна гўшт, 66 минг дона тухум етказиб берилди. Бу ўтган йилнинг биринчи кварталидагига нисбатан анча кўпдир. Суратда: опа-сингил Шавкатхон, Тожибархон ва Шуҳратхон Шодибековалар келгуси режалар ҳақида суҳбатлашишяпти.

А. Мирзажонов фотоси. (ЎзТАГ).

ЧИГИТ УНИБ ЧИҚДИ

Тўрақўрғон районидаги «Ўзбекистон» колхозидан Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Ҳабибулла Юсупов бригадаси пахтазорларнинг қиёфаси шу кунларда тобора ўзгармоқда. Атиги бир неча кун олдин ана шу ўн етти гектарлик майдонда эгатлар қуп-қуруқ эди, ҳозир эса дала кўм-кўк либосда. Бутун майдонда чигит униб чиқди. Уруғ аниқ экадиган сеялкалар билан экилганлиги туфайли ҳар бир гектар ерда 110 минггача ўсимлик пайдо бўлди. Гектаридан 55 центнердан ҳосил олишни мўлжаллаган пахтакорлар худди ўшанча ўсимлик бўлишини тахмин қилган эдилар.

Бригаданинг қолган 103 гектар майдонида ҳам чигитлар униб чиқа бошлади. Пахтакорлар ниҳолларни ёғин-сочиндан яхши сақладилар, улар экиш вақтида тупроққа ўғит солдилар, бу эса уруғни совуқдан ҳимоя қилиш имконини берди.

Механизаторлардан И. Алибоев билан М. Ёқубовлар культиваторларни далага чиқардилар.

(ЎзТАГ мухбири).

ТРЕСТ БАЙРОҒИДА ОРДЕН

ЧИРЧИҚ, 9 апрель. (ЎзТАГ). Ўзбекистон ССР Қурилиш министрлигининг Чирчиқ шаҳридаги 160-қурилиш тресті ишлаб чиқариш қувватлари, уй-жойлар ва маданий-маиший объектлар қуриш ҳамда ишга тушириш юзасидан ўнинчи беш йиллик топшириқларини бажаришда эришган муваффақиятлари учун Халқлар Дўстлиги ордени билан мукофотланди.

Бугун Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси И. Б. Усмонхўжаев трест коллективига юксак мукофотни топширди.

ТАЛАБ-ЭҲТИЁЖНИ ҲИСОБГА ОЛИБ

Совет кишилари фаровонлигининг ўсиши, реал даромадларнинг кўпайиши молларга бўлган талаб-эҳтиёжни, буюмлар хили ва сифатига талабчанликни кучайтирмоқда. Шаҳар ва қишлоқ меҳнаткашларининг талаб-эҳтиёжлари яхшироқ қондирилиши учун катта ишлар қилинмоқда. Чунончи, етмишинчи йилларда халқ истеъмол буюмлари ишлаб чиқариш аввалги ўн йилликдагига нисбатан қарийб икки баравар ошди. Давлат ва кооператив савдосининг чакана товар обороти кўпайиб 268,5 миллиард сўмга етди.

КПСС XXVI съездида қайд этиб ўтилганидек, совет кишиларининг эҳтиёж ва талабларини қондириш тўғрисида ғамхўрлик қилиш — ғоят муҳим партиявий ишдир. «Халқ истеъмоли моллари ишлаб чиқаришни кўпайтириш ва сифатини яхшилаш, хизмат кўрсатиш соҳасини ривожлантириш, — деди ўртоқ Л. И. Брежнев Ҳисобот докладида, — партиянинг халқ фаровонлигини юксалтириш соҳасидаги куч-ғайратида биринчи даражали аҳамият касб этади».

Хизмат кўрсатиш соҳасининг меҳнаткашлари съезд қарорларини жанговар ҳаракат программаси деб қабул қилдилар. Давлат савдоси ва матлубот кооперациясининг ходимлари аҳолига хизмат кўрсатишни янада такомиллаштиришга эришишга, ўз ишининг даражасини оширишга сўз бермоқдалар. Винница универсал магазинининг, Ярославль мотор заводи овқат комбинатининг, Москвадаги «Болалар дунёси» фирмасининг, Фарғона область Қува район матлубот союзининг ходимлари, бошқа коллективлар ана шу ҳаракатга актив қўшилдилар. Улар ўртага қўйилган мақсадларга сабот билан эришмоқдалар, истиқболни кўрмоқдалар, кадрлар тўғрисида ғамхўрлик қилмоқдалар.

Аҳолини саноат буюмлари билан, озиқ-овқат маҳсулотлари билан таъминлашда ҳали бизда муаммолар, нуқсонлар мавжуд. Уларнинг анчагина қисми бир қанча молларни ишлаб чиқаришдаги қолоқлик билан боғлиқ. Партия озиқ-овқат ҳамда халқ истеъмоли моллари ишлаб чиқариш ва хизмат соҳасини ривожлантириш тармоқ комплекс программаларини ишлаб чиқиб, уларни босқичма-босқич амалга оширишни зарур деб топди. Бунда савдо-сотиқ ҳам муҳим роль ўйнайди. Савдо соҳаси талаб-эҳтиёжларни кун сайин ўрганиб, уни ривожлантириш тенденцияларини анализ қилиб, тайёрловчилар билан алоқаларни мустаҳкамлаши, буюмларнинг хили ва сифатига оператив таъсир ўтказиши лозим.

Масалан, саноат ва савдо корхоналарида аъло сифат бригадаларининг ҳамкорлик тўғрисидаги шартномалари катта самара бермоқда. Шундай ҳаракат Челябинскда муваффақиятли ривожланмоқда. Бу ерда пойабзал ва тикувчилик бирлашмаларининг амалда барча бригадалари маҳаллий йирик савдо корхоналари билан шартномалар тузишган. Натижалар қувончли бўлмоқда. Чунончи, пойабзалчиларнинг кейинги икки йил ичида юборган маҳсулотлари ҳажми унинг сифати анча яхшиланган ҳолда етти ярим баравар ошди. Москвадаги «Трехгорная мануфактура» ип газлама комбинати, Ленинграддаги «Скороход» пойабзал бирлашмаси, Ачинск тикувчилик фабрикасининг савдо корхоналари билан ҳамкорлиги кўпгина ижобий натижалар берди. Харидорларнинг талаб-эҳтиёжи қондирилганлиги, кишилар магазиндан яхши кайфият билан чиқиб кетаётганликлари, бу ерда уларга сифатли буюм таклиф этилиб, маданий хизмат кўрсатилгани асосий ютуқдир.

Савдо-сотиқнинг саноат билан алоқаларини сабот билан мустаҳкамлаш керак. Бу яна шунинг учун ҳам муҳимки, моллар ишлаб чиқараётган корхоналарнинг ҳаммаси ҳам ҳали етарлича самара билан ишлаяпти, деб бўлмайди. Шу йил январь ойидагина жами 264 миллион сўмлик харидоргир моллар берилмай қолди. СССР Енгил саноат министрлиги, иттифоқдош республикалар маҳаллий саноатининг кўпгина корхоналари кийим-кечак, трикотаж буюмлар, пайпоқлар, пойабзал ишлаб чиқариш планларини уддалай олишмади.

Савдо хизматини такомиллаштиришда жойлардаги ташаббус ғоят катта аҳамиятга эгадир. Халқ хўжалигининг биронта бошқа соҳасида маҳаллий имкониятлар, резервлар кундалик истеъмол талабларини қондиришдаги каби шу қадар катта роль ўйнамайди. Бинокорлик материаллари ишлаб чиқариш ҳам, уйда ишловчиларнинг меҳнатидан фойдаланган ҳолда сопол буюмлар, ёғоч, металл, жундан совғалар тайёрлашни ташкил қилиш ҳам шулар жумласидандир. Бундай иш Украинанинг, Болтиқбўйи республикаларининг бир қанча шаҳар ва районларида моҳирлик билан йўлга қўйилган.

СССР Олий Совети Президиумининг яқинда бўлиб ўтган мажлисида СССР Савдо министрлиги, Центросоюз ва уларнинг органлари ишида жиддий камчиликлар мавжудлиги қайд этиб ўтилди. Базалар ва омборларда сероб бўлган энг зарур моллар билан аҳолини таъминлашда узилишга йўл қўйилмоқда. Товар ресурсларини талаб-эҳтиёжларга, мавсумий ва бошқа шарт-шароитларга қараб тақсимлаш ишлари суст ўтказилмоқда. Магазинлар зарур моллар билан бир маромда таъминлаб турилиши учун улгуржи бўғин раҳбарларининг жавобгарлигини ошириш керак. У ёки бу регионларда мол запаслари тақчил бўлгани ҳолда бошқа бир регионларда шундай молларнинг нормативдан ташқари запаслари тўпланиб қолишига йўл қўйиб бўлмайди. Бундай ҳоллар эса оз эмас. Айтайлик, ўтган йилнинг охирлари ва шу йилнинг бошларида Закавказье республикаларининг чакана савдо корхоналарида нормативдан ташқари кўп маҳсулот йиғилиб қолди. Айни вақтда Литва, Молдавия, Қирғизистондаги запаслар нормадан оз эди, бу эса харидорларга хизмат қилишга салбий таъсир ўтказди.

Истеъмолчиларнинг талаб-эҳтиёжини ўрганиш хизматининг барча бўғинлари ишини йўлга қўйиш уни аниқ, илмий жиҳатдан асосланган қилиш зарур. Савдонинг шу асосда ишлаб чиқилаётган буюртмалари халқ истеъмоли моллари тайёрловчи корхоналарга қонун бўлиши керак. Чунки ҳар бир шундай буюртма— тармоқнинг одатдаги буюртмаси бўлмай, балки саноат учун берилган социал буюртма бўлиб, у партиямизнинг ҳамма нарса инсон учун, унинг бахт-саодати учун деган программ йўл-йўриғини амалга оширишга қаратилгандир.

Савдо-сотиқни такомиллаштиришда Советлар ғоят бевосита ва фаол иштирок этишлари керак. Советлар товар ишлаб чиқаришни ва сотишни кўпайтириш, савдо маданиятини ошириш, шу соҳада ишчилар назоратини кучайтириш учун кенг имкониятларга эгадир. Ўзига-ўзи хизмат қилиш, олдиндан берилган буюртмаларга биноан саноат корхоналарида савдо қилиш каби формаларни ривожлантиришга кўпроқ эътибор бериш керак. Қишлоқ хўжалик маҳсулотларининг ортиқчасини аҳолидан харид қилишни кенгайтириб, уларни ўзларининг шаҳар магазинларида сотишни ташкил этиш — матлубот кооперацияси ходимларининг бурчидир.

Савдо ва матлубот кооперацияси кадрлари, уларни ғоявий чиниқтириш ва тарбиялаш — партия комитетларининг, тармоқда банд бўлган коммунистларнинг муҳим вазифаси. Илғор иш формаларини жорий этиш, меҳнаткашларга намунали хизмат кўрсатиш, КПСС XXVI съезди ўртага қўйган вазифаларни бажариш учун социалистик мусобақа ҳамма жойда яна ҳам зўр куч билан авж олдирилишини таъминлаш зарур.

[«ПРАВДА» газетасининг 9 апрель сонидаги бош мақоласи].

СССР МОЛИЯ МИНИСТРЛИГИ ВА СССР ДАВЛАТ БАНКИДАН

ИНСОННИНГ — СССР ГРАЖДАНИ Ю. А. ГАГАРИННИНГ КОСМОСГА ҚИЛГАН БИРИНЧИ ПАРВОЗИ 20 ЙИЛЛИГИНИ НИШОНЛАШ ЮЗАСИДАН МУОМАЛАГА ЮБИЛЕЙ ТАНГАСИ ЧИҚАРИШ ТЎҒРИСИДА

Инсоннинг — СССР граждани Ю. А. Гагариннинг космосга қилган биринчи парвози 20 йиллигини нишонлаш юзасидан 1981 йил ўнинчи апрелда қиймати 1 сўмлик юбилей тангаси муомалага чиқарилади.

Қиймати 1 сўмлик юбилей тангаси оқ рангли мис-никель қотишмасидан тайёрланади ва у диаметри 31 миллиметрли доира шаклида бўлади.

Танга юзи ва орқа томонларида айлана бўйлаб қиррали бўлади.

Танганинг юз томонида СССР Давлат Герби тасвирланган ва «СССР» ҳамда «1 сўм» сўзлари ёзилган.

Танганинг орқа томонида Ўроқ ва Болға, жаҳонда биринчи космонавт, СССР граждани Ю. А. Гагариннинг скафандрдаги тасвири, космик ракета ва «Союз» космик кемалари билан туташтирилган «Салют» орбитал станциясининг қабариқ тасвирлари туширилган, шунингдек «1961» ва «1981» саналари ҳамда айлана бўйлаб «Инсон космосга биринчи марта учганлигининг 20 йиллиги» ва «Ю. А. Гагарин» сўзлари ёзилган.

Танганинг гардишига «Бир сўм» сўзлари ўйиб ёзилган бўлиб, улар бир-биридан икки нуқта билан ажратилган.

Инсоннинг — СССР граждани Ю. А. Гагариннинг космосга қилган биринчи парвози 20 йиллигини нишонлаш юзасидан муомалага чиқарилаётган юбилей тангасини ҳозирги вақтда муомалада бўлган бошқа тангалар билан бир қаторда давлат, кооператив, жамоат корхоналари, муассасалар, ташкилотлар, колхозлар ва айрим шахсларнинг барча турдаги тўловлар учун, шунингдек банклар, омонат кассалари ва Алоқа министрлиги корхоналари жорий, ҳисоб-китоб счётларига, омонатларга, аккредитивларга ўтказиш ва ҳеч қандай чеклашларсиз юбориш учун олишлари шарт.

Суратда: Танганинг ўнг ва тескари томондан кўриниши.

ТАСС—ЎзТАГ фотохроникаси.

«ҚИЗИЛ ШАНБАЛИК» ТЎЛҚИНИДА

● ТОШКЕНТ. Социалистик Меҳнат Қаҳрамони мастер Ж. Розиқов, Ленин ордени кавалери, прессловчи Н. Стрельцов, коммунистик меҳнат зарбдори симкаш В. Окунева «Ташкенткабель» заводининг барча ишчиларини «қизил шанбалик» учун тежамкорлик фондини ташкил қилишга даъват этдилар. Тежалган материаллардан меҳнат байрамида 100 километрдан кўпроқ ҳар хил кабель тайёрланади.

● ЧИРЧИҚ. Ўзбекистон қийин эрийдиган ва ўтга чидамли металлар комбинатининг ишчилари 18 апрель куни Чирчиқ бўйида хиёбонлар барпо этиб, скамейкалар ўрнатадилар, ҳовуз ва ёзлик чойхона қуришни тугаллайдилар. Шу куни минглаб металлурглар маҳсулот ишлаб чиқариш нормасини ошириб бажариш мажбуриятини олдилар. СССР Давлат мукофотининг лауреати Зоя Ивановна Побединская эса уч кунлик топшириқни бажаришга сўз берди.

● ГАГАРИН. «Иржарсовхозстрой»нинг 13-механизациялашган колоннаси меҳнаткашлари коммунистик шанбалик кунида икки километр узунликда электр линияси тортишга, тўрт минг сўмлик қурилиш-монтаж ишларини бажаришга аҳд қилдилар.

● МУБОРАК. Муборак газни қайта ишлаш заводининг коллективи коммунистик шанбаликка тўла шай эканлиги ҳақида рапорт берди. Шу куни тозаланган газ ва олтингугурт ишлаб чиқариш ўтган йилдагига нисбатан учдан бир баравар кўпайтирилади. Бу эса қурувчилар корхонанинг муддатидан илгари ишга туширилган янги қувватларини ўзлаштириш натижасидир.

● ГУЛИСТОН. Шанбаликда икки норма бажарилади. Республика Қурилиш министрлигининг Гулистондаги 12-автобазаси илғор шофёрлари Ҳабибулло Холиқбердиев, Исмоил Ватан ўғли, Собир Фозилов ва бошқалар ана шундай астойдил меҳнат қилиш ниятидадир. Автомобилчилар меҳнат байрами кунида 4 минг тонна юкни ташиб бериш, ободонлаштириш соҳасида кўпгина ишларни бажариш мажбуриятини олдилар.

(ЎзТАГ).

КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советида

(Боши биринчи бетда).

Колхозларга техникадан фойдаланиш, уни сақлаш ва ҳисобдан чиқариш қоидалари бузилган тақдирда моддий таъсир ўтказишнинг мазкур тартибини қўллаш тавсия этилди.

Техникадан фойдаланиш муддатларини узайтиришни назарда тутиб, СССР Госпланига СССР Молия министрлиги ва СССР Марказий Статистика бошқармаси билан биргаликда 1981 йилнинг 1 августигача тракторлар, транспорт воситалари, қишлоқ хўжалик машиналари ва ускуналари амортизация муддатлари нормаларини аниқлаш ҳамда тегишли министрликлар ва идоралар билан келишиб олган ҳолда 1981 йил 1 декабрга қадар конкрет ном ва маркалар бўйича уларнинг хизмат муддатларини белгилаш топширилди.

Белгилаб қўйилдики, тракторлар, транспорт воситалари, қишлоқ хўжалик, мелиорация ва ер қазиш машина-ускуналари уларнинг хизмат муддатлари тугагунча ҳисобдан чиқарилган тақдирда истеъмолчиларнинг тегишли техника фондлари барвақт ҳисобдан чиқарилган машина ва ускуналарнинг миқдорини ҳисобга олиб камайтирилади.

Совхозлар ва давлатга қарашли бошқа қишлоқ хўжалик корхоналарининг, шунингдек СССР Мелиорация ва сув хўжалиги министрлиги системасидаги пудрат қурилиш ташкилотларининг тракторлар, транспорт воситалари, қишлоқ хўжалик, мелиорация, ер қазиш машина ва ускуналаридан фойдаланиш муддатлари узайтирилишидан манфаатдорлигини ошириш мақсадида шундай тартиб белгиландики, ана шу тартибга мувофиқ 1982 йилнинг 1 январидан бошлаб амортизация муддатлари ҳисобга олинмайди. Капитал ремонт учун мўлжалланган муддат ва белгиланган амортизация муддатини ишлаб бўлган машина ва ускуналарнинг асосий фондлари учун ҳам ундириб олиш бундан мустаснодир. Колхозларга мазкур тартибни қўллаш тавсия этилди.

Иттифоқдош республикаларнинг Министрлар Советларига, СССР Қишлоқ хўжалик министрлигига ва СССР «Госкомсельхозтехника»сига 1981-1985 йилларда (янги объектлар қуриш ва мавжуд объектларни реконструкция қилиш ҳисобига) қуйидагиларни ишга тушириш топшириқлари белгиланди:

совхоз ва колхозларда — марказий ремонт устахоналари, техника хизмати пунктлари, профилакторийлари бўлган автомобиль гаражлари ва техникани сақлаш учун машина ҳовлилари;

«Сельхозтехника» ташкилотларида — ремонт корхоналари, автомобиллар билан кучли тракторларга техника хизмати кўрсатувчи станциялар;

қишлоқ хўжалигини механизациялаш ва электрлаштириш хўжаликлараро бирлашмаларида — марказий база хўжаликлари ва машина-трактор паркларига техника хизмати кўрсатувчи территориал станциялар.

Ремонт корхоналари ва устахоналарини, техника хизмати станциялари ва пунктларини, хусусан К-700 ва Т-150К типидаги тракторларга техника хизмати кўрсатувчи станцияларни ҳамда ғалла комбайнларини, лавлаги йиғиштирувчи ва ем-хашак комбайнларини ремонт қилувчи цехларни барпо этишни жадаллаштириш ва улардан фойдаланиш самарадорлигини ошириш учун иттифоқдош республикаларнинг Министрлар Советларига, СССР Қишлоқ хўжалик министрлигига ва СССР «Госкомсельхозтехника»сига колхозлар, совхозлар ва «Сельхозтехника» ташкилотлари шундай объектларни хўжаликлараро кооперация тартибида тобора кенг кўламда қуришларини таъминлаш топширилди.

СССР «Госкомсельхозтехника»сига ва иттифоқдош республикаларнинг Министрлар Советларига планларда марказий ремонт устахоналари ва ремонт корхоналари, техника хизмати пунктлари ва станциялари, автомобиль гаражлари ва машина ҳовлилари ишга туширилишини таъминлаш учун зарур бўлган миқдорларда ремонт-техника машина-ускуналари, шунингдек техникани сақлашга ҳозирлаш учун керакли асбоб-ускуналар ишлаб чиқаришни кўзда тутиш таклиф этилди.

СССР Қишлоқ хўжалик министрлигига ва СССР «Госстрой»ига 1981-1982 йилларда мамлакат турли зоналари учун техника хизмати кўрсатувчи муҳим пунктлар ва техника сақланадиган машина ҳовлиларининг типовой лойиҳаларини ишлаб чиқишни таъминлаш, бунда ана шу объектлар қурилишининг қийматини анча пасайтиришни назарда тутиш топширилди.

Қишлоқ хўжалик техникасини сақлаш ишини ташкил этишни яхшилаш мақсадида 35 та ва ундан кўпроқ трактор ҳамда ўзи юрар машиналарга эга бўлган совхозларда ва давлатга қарашли бошқа қишлоқ хўжалик, сув ва ўрмон хўжалиги ҳамда «Сельхозтехника» корхоналари ва ташкилотларида типовой штатларга машина ҳовлиси мудири лавозими киритилади.

Совхозларда ва давлатга қарашли бошқа қишлоқ хўжалик корхоналари ва ташкилотларида машина ҳовлилари мудирларининг мансаб окладлари совхозлар ҳамда давлатга қарашли бошқа қишлоқ хўжалик корхоналари ва ташкилотлари ремонт-механика устахоналарининг мудирлари учун кўзда тутилган миқдорларда белгиланди.

Колхозларга машина ҳовлиси мудири лавозимини жорий этиш ва шу мансаб юзасидан совхозлар учун кўзда тутилган тартибга татбиқан меҳнат ҳақини белгилаш тавсия этилди.

Машина ва ускуналарнинг техникавий ҳолати, техника ва нефть маҳсулотларининг сақланиши устидан жамоат контролида иштирок этиш учун колхозчиларни, совхозлар, қишлоқ хўжалиги, сув ва ўрмон хўжалиги ҳамда «Сельхозтехника» корхоналари ва ташкилотларининг ишчилари билан мутахассисларини «Госсельтехнадзор» район инспекцияларининг штатсиз инспекторлари сифатида кенг жалб этиш кўзда тутилмоқда.

* * *

КПСС Марказий Комитети билан СССР Министрлар Совети қатъий ишонч билдирдиларки, партия, совет ва қишлоқ хўжалик органлари, касаба союз ва комсомол ташкилотлари, саноат корхоналари ва транспорт ташкилотларининг, колхозлар, совхозларнинг ва бошқа қишлоқ хўжалиги, сув ва ўрмон хўжалиги ҳамда «Сельхозтехника» корхоналари ва ташкилотларининг раҳбарлари КПСС XXVI съездининг қарорларини бажара бориб, агрохимия хизматининг моддий-техника базасини мустаҳкамлаш, минерал ва органик ўғитлардан, ўсимликларни ҳимоя қилишнинг химиявий воситаларидан, тупроқ мелиорантларидан, озуқа қўшимчаларидан ва ем-хашак консервантларидан фойдаланиш самарадорлигини ошириш, уларни ташиш, асраш ва тупроққа солиш чоғида нест-нобуд бўлишини қисқартириш учун бутун чораларни кўрадилар, қишлоқ хўжалик техникасига эҳтиёткорлик билан муносабатда бўлишни, шу техникани сақлаш ва ундан фойдаланиш қоидаларига қаттиқ риоя этилишини таъминлайдилар, қишлоқ хўжалигида машиналардан фойдаланиш самарадорлигини анча оширишга эришадилар.

АДАБИЁТИМИЗНИНГ КУЧИ ПАРТИЯ БИЛАН, ХАЛҚ БИЛАН БИРЛИКДАДИР

Ўртоқ Л. И. Брежнев Марказий Комитет номидан партия XXVI съездига қилган Ҳисобот докладида адабиёт ва санъат арбобларининг ижодий ишига юксак баҳо берди. Бу баҳо ёзувчиларга ўз ишларига талабчанлик билан қараш, ҳаётга чуқур эътибор бериш, жаҳонда, мамлакатда, республикада содир бўлаётган воқеалар ва жараёнларни ёрқин акс эттириш мажбуриятини юклайди. Бу фикр Ўзбекистон Ёзувчилар союзи правлениесининг 9 апрель куни Тошкентда бўлиб ўтган пленуми қатнашчиларининг нутқларида ўз ифодасини топди. КПСС XXVI съездининг қарорларини бажариш соҳасида ана шу ижодий ташкилотнинг вазифаларига бағишланган бу пленумда правлениенинг биринчи секретари С. О. Азимов доклад қилди.

Кўпмиллатли совет адабиётининг катта отряди бўлмиш Ўзбекистон ёзувчилари республикамиз, бутун Ватанимиз илгари сураётган энг муҳим проблемаларни ўз асарларида акс эттириш учун кўп иш қилдилар. Ёзувчининг илҳомбахш сўзи ҳамиша партия билан халқ ишига хизмат қилиб келди ва бундан буён ҳам хизмат қилаверади.

Пленумда таъкидлаб ўтилганидек, республика ёзувчилари пахтадан рекорд ҳосил етиштириш йўлидаги умумхалқ курашига муносиб ҳисса қўшдилар. Ишчилар синфи ҳақида, коммунизм қурувчиларининг ёш ўринбосарлари тўғрисида кўп асарлар нашр этилди. Бироқ замон олдимизга янги вазифалар қўймоқда. Пахтакорнинг буюк меҳнати, серғайрат, жўшқин, оташқалб замондошимизнинг образи романлар, повестлар, поэмалар, шеърларда ўзининг тўлиқ ифодасини топишга сазовордир. Л. И. Брежнев партия съездида қилган докладида уқтириб ўтганидек, китобхонлар ҳар бир асарда ўзларининг фикр-ўйлари ва кечинмаларига ҳамоҳанг жиҳатларни кўрсинлар, совет характерининг энг яхши фазилатлари мужассам ифодаланганлигига гувоҳ бўлсинлар.

Пленум қатнашчилари республика адиблари фаолиятининг, ёзувчи меҳнатининг сифати ва самарадорлигини оширишга, ҳар бир сўзи замон руҳига, партия ва халқ талабларига мос бўлиб тушадиган юксак бадиий асарлар яратишга қаратилган конкрет вазифаларини белгиладилар.

(ЎзТАГ).

ИПАТОВОЛИКЛАР УСУЛИ БИЛАН

Бўз районидаги Энгельс номли колхознинг ёш механизатори Анорбой Маҳкамов чигит экишда юксак меҳнат унумдорлигига эришди. Унинг экипажи бир кунда 8—10 гектар майдонга уруғ қадамоқда. Бу эса нормада белгиланганидан икки баравар кўпдир.

— Мен эришаётган муваффақиятда, — деди Анорбой, —кўпгина кишиларнинг ҳиссаси бор. Бизнинг ипатоволиклар усули билан иш кўраётган барча звеноларимиз ўзаро келишиб, баҳамжиҳат меҳнат қилмоқда, биз бир-биримизга тез-тез кўмаклашиб турамиз. Масалан, ерни тайёрлаётган механизаторларнинг орқада қолиш ҳоллари юз бериб туради. Ана шундай пайтларда бекор турмаслик учун уларга ёрдам берамиз.

Колхозда ипатоволиклар усули билан иш кўраётган ўртта отряднинг ҳаммаси ҳам чигит экишда юқори кўрсаткичларга эришмоқда. Улар бир кунда етмиш гектар майдонга чигит экмоқдалар. Бу — нормада кўзда тутилганидан 20 гектар кўпдир.

— Экиш ишлари ниҳоясига етай деб қолди, — дейди колхоз раиси Умар Ҳакимов. —Ҳозирги вақтда асосий вазифа — уруғни қийғос ундириб олишдан иборат. Биз экилган уруғлик устидан қаттиқ назорат қилиб турибмиз. Ўн биринчи беш йилликнинг биринчи йилида ҳар гектар ердан 50 центнердан «оқ олтин» хирмони кўтариш мажбуриятини олганмиз.

У. САКСОНБОЕВ.
(ЎзТАГ мухбири).

ЭНГ ҚУЛАЙ МУДДАТЛАРДА

Гулистон районидаги Фрунзе номли колхоздан Ленин ордени ва Октябрь Революцияси ордени кавалери Давлат Тожиқулов бошлиқ бригада ўзининг йигирманчи экиш кампаниясини бошлади.

— Бу йил — деди Мирзачўлнинг донгдор пахтакори, — ҳар гектар ердан 50 центнердан «оқ олтин» етиштиришни мўлжалламоқдамиз. Бунинг учун даладаги ишларнинг ҳаммасини энг қулай муддатларда ўтказишни режалаштирганмиз.

Илғор механизаторлардан Қўчқор Бийтўраев ва Ҳафиз Худойбердиевлар биринчи кундаёқ нормада белгиланган тўрт гектар ўрнига ўн гектар майдонга чигит экдилар.

(ЎзТАГ мухбири).

Янгича усулда

Тўрақўрғон район «Сельхозтехника»сига қарашли автомобиль хўжалиги 5 та бригадасининг ҳаммаси ўн биринчи беш йилликнинг биринчи йилида машҳур қурувчи Николай Злобин методи асосида ишлашга ўтди. Иш натижалари ҳозирданоқ яққол кўзга ташланмоқда. Истеъмолчиларга юклар икки баравар кўп ва тез етказиб берилаётир. Шофёрларнинг меҳнат унумдорлиги учдан бир ҳисса ошди.

Автохўжалик коллективи йиллик планни Улуғ Октябрнинг 64 йиллигига бажаришга аҳд қилган.

ПЛАНЕТАНИНГ БИР КУНИ

СОЦИАЛИЗМ ВА ТИНЧЛИК МАНФААТЛАРИНИ КЎЗЛАБ

ПРАГА, 8 апрель. (ТАСС махсус мухбирлари). Чехословакия Коммунистик партиясининг XVI съезди уч кундан буён ишлаб турибди. Чехословакия коммунистлари бир ярим миллионли армиясининг вакиллари бўлган делегатлар ЧКПнинг ва мамлакатни ривожлантиришнинг ғоят муҳим проблемаларини, партия ва халқ хўжалиги тараққиётининг актуал вазифаларини ҳар томонлама чуқур муҳокама қилмоқдалар. Улар ўз нутқларида партиянинг ЧССРда ривожланган социализмни барпо қилишни давом эттиришдан, КПСС билан, Совет Иттифоқи ҳамда бошқа партиялар ва социалистик ҳамдўстлик мамлакатлари билан қардошлик ва бирликни чуқурлаштиришдан иборат бош йўлини тўла-тўкис қўллаб-қувватлаётганликларини билдирмоқдалар.

Партия анжуманининг делегатлари ўртоқ Л. И. Брежневнинг съездда сўзлаган нутқини зўр марок билан маъқуллаб, қўллаб-қувватламоқдалар. Улар Леонид Ильич ЧКП фаолиятига, чехословак халқининг меҳнат зафарларига юксак баҳо берганлиги учун миннатдорчилик изҳор қилмоқдалар, Совет Иттифоқининг социалистик ҳамдўстликни, Европада ва бутун дунёда тинчлик ва хавфсизликни мустаҳкамлаш йўлидаги курашини бутун чехословак халқи астойдил қўллаб-қувватлаётганлигини таъкидламоқдалар.

Донгдор кончи М. Ласковский съезд минбарига чиқиб, Острава-Карвин ҳавзаси шахталари коллективларининг меҳнатдаги муваффақиятларини, улар кўмир қазиб чиқариш мураккаблашган шароитда ҳам беш йиллик планни анча ошириб бажарганликларини гапириб берди. Чехословак кончиларининг фидокорона меҳнати — уларнинг ЧКП Сиёсатини, Совет Иттифоқининг ўртоқ Л. И. Брежнев КПСС XXVI съездида баён этиб берган янги тинчликсеварлик ташаббусларини қўллаб-қувватлаётганликларининг конкрет ифодасидир, деб таъкидлади у.

«Шкода» машинасозлик бирлашмасининг бош директори Я. Людвик съездда корхона ЧССРдаги, шунингдек Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашининг бошқа мамлакатларидаги атом электр станциялари учун машина-ускуналар ишлаб чиқаришни муваффақиятли ўзлаштирганлиги тўғрисида ахборот берди. Ядро энергетикасини ривожлантириш программаси, деб уқтирди у, бирлашма коллективи олдида умидбахш истиқболлар очди, ишчилар, инженер ва техникларнинг ижодий қобилиятларини намоён этиш учун кенг имкониятлар яратди. «Шкода» коллективи коммунистларнинг ташаббуси билан бу йил КПСС XXVI съезди ва ЧКП XVI съезди шарафига кенг миқёсда социалистик мусобақани авж олдирди. У Чехословакия экономикасининг эҳтиёжлари ва СССРга экспорт қилиш учун мўлжалланган бир қанча муҳим буюртмаларни муддатидан илгари бажариш мажбуриятини олди.

Съездда сўзга чиққан донгдор тўқувчи М. Шимакова, машинист М. Беднарж, Братиславадаги «Гидростав» қурилиш ташкилотининг директори Б. Шутера ва бошқалар ўз коллективларининг меҳнатдаги ютуқларини, Совет — Чехословакия ҳар томонлама ҳамкорлиги хўжалик фаолияти натижаларига самарали таъсир ўтказаётганини гапириб бердилар.

Социалистик ҳамдўстлик мамлакатлари қардош партияларидан келган делегациялар раҳбарларининг съездда сўзлаган табрик нутқларини делегатлар самимият билан кутиб олдилар.

ГБСП Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси Х. Зиндерман бундай деб таъкидлади: ЧКП XVI съездининг иши чехословак меҳнаткашлари марксчи-ленинчи партия раҳбарлигида ривожланган социалистик жамият қуриш йўлидан изчиллик ва собитқадамлик билан олға бораётганликларини тасдиқлаб турибди.

КПСС XXVI съездининг қарорлари социалистик ҳамдўстликнинг истиқболлари учун, тинчлик, кескинликни юмшатиш ва социал тараққиёт йўлидаги кураш учун тарихий аҳамиятга эгадир, деди у. Тинчликнинг бош кучи бўлмиш СССР империалистларнинг қуролланиш пойгаси ва мухолифлик йўлига халқлар тинчлиги ва хавфсизлигини ҳимоя қилишдан иборат изчил сиёсатни қарама-қарши қилиб қўяётганини съезд яна бир бор тасдиқлади. Ўртоқ Л. И. Брежневнинг ЧКП XVI съездидаги нутқи СССРнинг позицияси мустаҳкам эканини бутун дунёга яна бир карра кўрсатди. НАТО мамлакатлари ҳукуматлари ўз халқларининг манфаатлари йўлида музокаралар ўтказиш имкониятидан фойдаланишлари лозим.

Марксизм-ленинизм ва социалистик интернационализм принциплари, деди съезд минбарига чиққан ПБИП Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, ПБИП Марказий Комитети секретари С. Ольшовский, — Совет Иттифоқи билан ва социалистик ҳамдўстликдаги бошқа мамлакатлар билан қардошларча дўстлигимизнинг негизидир. Варшава Шартномаси ва Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгаши доирасидаги ҳамкорлик партияларимиз ва мамлакатларимиз сиёсатининг негизидир. Биз мана шу интернационалистик принципларни бундан буён ҳам мустаҳкамлайверамиз, бойитаверамиз ва қаттиқ туриб ҳимоя қилаверамиз.

Ҳеч ким ва ҳеч қачон Польшани социалистик ривожланиш йўлидан чалғита олмайди, деди сўзини давом эттириб нотиқ. ПБИП ватанпарварлик ва интернационал бурч туйғусига амал қилиб, мамлакатни ижтимоий-иқтисодий танглиқдан барқарор социалистик ривожланиш йўлига олиб чиқа оладиган кучга эгадир.

Польша бошига қийин дақиқалар тушган пайтда биз КПСС ва бошқа қардош партияларнинг, шу жумладан ЧКПнинг мададини сезиб келдик ва сезиб турибмиз, кенг миқёсда иқтисодий ёрдам олиб турибмиз, деб таъкидлади С. Ольшовский.

ВСИП Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, ВСИП Марказий Комитетининг секретари М. Овари бундай деди: Ҳозирги халқаро вазиятда социалистик мамлакатларнинг бирлиги ва жипслигини мустаҳкамлаш, барча тараққийпарвар ва революцион кучларнинг тинч-тотув яшаш, халқаро хавфсизлик, кескинликни юмшатишни давом эттириш, қуролсизланиш йўлидаги курашда актив ҳаракат қилиши катта аҳамиятга эгадир. Кейинги даврда реакцион кучларнинг кирдикорлари натижасида халқаро кескинлик кучайди. Реакцион империалист доиралари социалистик ҳамдўстлик мамлакатларига қарши ва айрим социалистик давлатларга қарши хуружларини кучайтирдилар.

Социализм ва тинчлик иши бир-биридан ажралмас эканини КПСС XXVI съезди яққол намойиш этди, деб таъкидлади М. Овари. Ҳозирги мураккаб халқаро вазиятда ўртоқ Л. И. Брежневнинг КПСС XXVI съездида ўртага қўйган таклифлари айниқса муҳим ва салмоқлидир. Бу таклифлар барча тинчликсевар халқларнинг манфаатларига мос бўлиб тушади.

ЧКПнинг XVI съезди ўз ишини давом эттирмоқда.

Бугун Чехословакия санъат арбоблари съезд делегатлари ва меҳмонлари учун тантанали концерт қўйиб бердилар. Концертда ўртоқ Л. И. Брежнев бошчилигидаги КПСС делегацияси ҳозир бўлди.

Е. ИВАНОВ,
А. КОНДРАШОВ,
А. СЕНИН.

СЪЕЗД ШАРАФИГА

Монголия Халқ Республикасидаги саноат корхоналарининг коллективлари МХРП нинг яқинлашиб қолган XVIII съезди шарафига «Маҳсулот сифати учун кураш,— ҳар бир кишининг иши!» деган шиор остида социалистик мусобақани авж олдириб юбордилар.

Мамлакат халқ хўжалигининг турли тармоқларида ташкил қилинган сифат бригадалари мусобақа қатнашчиларининг олдинги сафларида бормоқдалар. Шу бригадаларнинг фидокорона меҳнати туфайли сўнгги беш йил ичида аттестация қилинган маҳсулот миқдори қарийб олти баравар кўпайди. Бугунги кунда халқ Монголиясида давлат Сифат белгисига ва Сифат олтин медалига сазовор бўлган қарийб 400 турдаги буюм ишлаб чиқарилмоқда. (ТАСС).

ОММАВИЙ НАМОЙИШЛАР

Бангладешда оммавий намойишлар бўлиб ўтмоқда. Намойишлар қатнашчилари «Жамоати ислом» диний реакцион гуруҳ фаолияти тақиқланишини талаб қилмоқдалар.

Мамлакат тараққийпарвар кучларининг уқтириб ўтишича, Бангладешни Покистон билан бирлаштириш режасини тузаётган Зиёул Ҳақнинг ҳарбий режими бу гуруҳга мадад бермоқда. 1971 йилда «Жамоати ислом» аъзолари Покистон томонида туриб, Бангладеш мустақиллигига қарши жанг қилган эдилар.

Дакка, Кхулна ва бошқа шаҳарларда забастовкалар, митинглар ва намойишлар бўлиб ўтди. Уларнинг қатнашчилари «Жамоати ислом» фаолиятига чек қўйилишини ҳамда Покистон паспорти билан бу ерда яшаб турган гуруҳ раҳбарларидан бири Ғулом Аъзамни мамлакатдан чиқариб юборишни талаб қилдилар.

(ТАСС).

ВЕНАДАГИ УЧРАШУВЛАР

ВЕНА, 8 апрель. (ТАСС махсус мухбирлари). Бу ерга расмий визит билан келган СССР Министрлар Советининг Раиси Н. А. Тихонов бугун Вена ратушаси — шаҳар муниципалитетида бўлди.

Олий мартабали меҳмонни Вена бургомистри Л. Грац табриклади.

Н. А. Тихонов ўзининг жавоб нутқида бизнинг дўст Австрияга визитимиз Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг XXVI съездидан кейин бир оз вақтдан сўнг ўтмоқда, деди. Биз шуни мамнуният билан қайд этамизки, КПСС XXVI съездининг ҳужжатлари ва айниқса съездда олға сурилган янги кенг тинчлик ташаббуслари бетараф Австрияда ижобий кутиб олинмоқда.

Бетараф Австриянинг пойтахти сифатида Вена шубҳасиз, Австрия давлатининг кескинликни юмшатиш жараёнини давом эттиришга қаратилган куч ва ғайратларида муҳим функцияни бажармоқда. Анъанага кўра Вена маданият ва санъатнинг қизиқарли марказларидан бири эканлиги фактигина эмас, шу билан бирга сизларнинг пойтахтингиз — муҳим халқаро анжуманлар ва учрашувлар ўтказиладиган жой эканлиги факти ҳам шундан далолат беради. Москва билан Вена ўртасида аллақачон яхши ҳамкорлик муносабатлари таркиб топганлиги ва бу муносабатлар давом этиб келаётганлиги яхши маълум. Биз бундай муносабатларни табриклаймиз.

Совет ҳукуматининг бошлиғи архитектура ёдгорлиги бўлмиш ратуша биносини кўздан кечириб чиққандан кейин Вена шаҳри фахрий меҳмонларининг «Олтин китоби»га ўз таассуротларини ёзиб қолдирди.

* * *

ВЕНА, 8 апрель. (ТАСС). Бугун бу ерда СССР Министрлар Совети Раиси Н. А. Тихоновнинг Австрия федерал канцлери Б. Крайский билан музокаралари давом эттирилди.

Бўлиб ўтган фикрлашув чоғида Совет — Австрия муносабатларини янада ривожлантириш истиқболларига доир баъзи бир масалалар, шунингдек ҳозирги халқаро аҳволнинг актуал проблемалари кўриб чиқилди.

Музокаралар дўстона вазиятда ўтди.

* * *

ВЕНА, 9 апрель. (ТАСС махсус мухбири). КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Министрлар Советининг Раиси Н. А. Тихонов 8 апрель куни Австрия Коммунистик партиясининг раҳбарлари — АКП Раиси Ф. Мури, АКП Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзолари Э. Шарф, Х. Кальт, АКП Марказий Комитети халқаро бўлимининг мудири И. Штайнер билан учрашди.

Ўртоқ Н. А. Тихонов ўртоқ Ф. Мурини ва Австрия Компартиясининг бошқа вакилларини қизғин ва самимий табриклади ҳамда уларга КПСС Марказий Комитетининг ва барча совет коммунистларининг қардошларча саломини топширди.

Ф. Мури Н. А. Тихоновнинг Австрияга қилган визити Европада кескинликнинг юмшатилишини мустаҳкамловчи янги омил бўлади ва Совет Иттифоқи билан Австрия ўртасидаги амалий ҳамкорлик йўлида яна бир қадам бўлади, деб ишонч билдирди.

Учрашув вақтида ҳар икки партиянинг СССР билан Австрия ўртасидаги дўстона муносабатларни ривожлантириш, Европада ва бутун жаҳонда тинчлик ҳамда хавфсизликни мустаҳкамлаш борасидаги фаолияти тўғрисида ахборот берилди.

* * *

ВЕНА, 9 апрель. (ТАСС махсус мухбирлари). Расмий визит билан бу ерга келган СССР Министрлар Советининг Раиси Н. А. Тихонов кеча Австрия — Совет жамиятининг раҳбарлари, активлари ва аъзолари билан учрашди.

Австрия — Совет жамияти президентининг ўринбосари Ф. Тренклер Совет ҳукуматининг бошлиғини табриклади.

Австрия — Совет жамиятининг бош секретари М. Клут жамиятнинг Австрия ва СССР халқлари ўртасида дўстлик ва ҳамкорликни мустаҳкамлаш борасидаги кўп қиррали фаолияти ҳақида гапирди.

Н. А. Тихонов ўз нутқида қуйидагиларни таъкидлаб ўтди: Австрия — Совет жамияти иш бошлаганидан буён ўтган йиллар ичида турли маслак, турли касб ва социал табақаларга мансуб кишиларни — ишчиларнинг, зиёлиларнинг ва аҳоли бошқа табақаларининг вакилларини бирлаштирган оммавий жамоат ташкилотига айланди.

Жамиятнинг фаолияти юксак мукофот — Халқлар Дўстлиги ордени билан тақдирланди. Бу эса совет жамоатчилиги жамиятнинг зўр иззат-ҳурмат қилаётганлигини ва унинг ишидан астойдил миннатдор эканлигини тасдиқлайди.

Мен шу учрашувдан фойдаланиб, деди СССР Министрлар Советининг Раиси, СССРда иш кўраётган Совет — Австрия дўстлиги жамияти ҳам мамлакатларимиз халқлари ўртасида дўстлик ва ҳамкорликни мустаҳкамлаш соҳасида катта ва самарали ишларни бажараётганлигини қайд этиб ўтишни истайман.

Биз шу кунларда федерал президент Рудольф Крихшлегер ва федерал канцлер Бруно Крайский билан батафсил ва фойдали суҳбатлар ўтказдик. Бу суҳбатлар ҳам Совет Иттифоқи билан Австрия ўртасидаги самарали ҳамкорликни янада ривожлантириш учун яхши истиқболлар борлигини тасдиқлайди.

Буларнинг ҳаммаси бизнинг муносабатларимизни янада кучайтиради, бу муносабатларни янги, янада юксак босқичга кўтаради, деб ўйлайман. Совет томони бунинг учун зарур бўлган ҳамма чораларни кўради.

Н. А. Тихонов шу куни совет элчихонасида Б. Крайский шарафига қабул маросими ўтказди.

Қабул маросимида федерал канцлер билан бирга миллий кенгашнинг биринчи раиси А. Бенья, министрлар, сиёсий партияларнинг раҳбарлари, савдо-саноат доираларининг вакиллари, таниқли жамоат арбоблари ҳозир бўлдилар.

Қабул маросими самимий, дўстона вазиятда ўтди.

АП агентлигининг хабари

НЬЮ-ЙОРК, 8 апрель. (ТАСС). АҚШ махфий хизмат агентлари президент Р. Рейган ҳаётига суиқасд қилиш нияти бор деб гумонсиралган 22 яшар Э. Ричардсонни қамоққа олдилар. АП агентлигининг хабар беришича, Ричардсон турган меҳмонхонада президентга таҳдид этиб ёзилган хатлар топилди. Ана шу хатлардан бирида, жумладан шундай дейилади: «Мен ҳозир Ж. Хинкли ўйлаган ишни амалга ошириш учун Вашингтонга жўнаб кетаяпман». Маълумки, Ж. Хинкли 30 март куни Вашингтонда Р. Рейганга суиқасд қилди.

Ричардсонни қамоққа олиш вақтида унинг ёнидан 32 калибрли ўқланган револьвер топилди. Ричардсон Вашингтонга кетаётган шаҳарлараро автобусда қўлга олинди.

Махфий хизмат вакили ана шу қамоққа олиш муносабати билан «текширув ўтказилмоқда, биз ҳозирча ҳеч қандай шарҳлар бера олмаймиз», деди.

ТЕЛЕТАЙП ЛЕНТАСИДАН

БЕРЛИН. Вандлиц шаҳрида (Франкфурт-одер округи) Германия ва халқаро ишчилар ҳаракатининг атоқли арбоби Э. Тельманнинг уй-музейи очилди. Э. Тельман тез-тез келиб турган ва 1930—1932 йилларда Германия Компартияси Марказий Комитетининг мажлислари ўтказилган бу уйда Германия Коммунистик партиясининг 1928 йилдан 1945 йилгача даврдаги фаолияти тўғрисида ҳикоя қилувчи ҳужжатлар ва фотосуратлар намойиш этилмоқда. (ТАСС).

ГДР – ГБСП X съезди арафасида

БУНЁДКОРЛИК БАҲОРИ

Германия Демократик Республикаси шаҳар ва қишлоқларида баҳор нафаси уфурмоқда. ГДР меҳнаткашлари мамлакат ҳаётидаги муҳим воқеа — Германия Бирлашган социалистик партияси X съездига қизғин ҳозирлик кўрмоқдалар. Олий анжуман шарафига республиканинг ҳар бир қишлоғида, ҳар бир шаҳарида, ҳар бир меҳнат коллективида «Энг яхши муваффақиятлар — X съездга! Ҳамма нарса халқ бахт-саодати учун» шиори остида социалистик мусобақа кенг қулоч ёйган. Мамлакатнинг турли бурчакларидан Берлинга, ГБСП Марказий Комитети номига келаётган меҳнат рапортлари бунинг ёрқин далилидир.

Республика меҳнаткашлари ўтган беш йилликнинг якунловчи йилида қўлга киритган ютуқлари айниқса қувончлидир. Мамлакат миллий даромади 1980 йилда бундан аввалги йилга нисбатан 4,2 процентга, саноат маҳсулотлари ишлаб чиқариш ҳажми эса 4,7 процентга ошди. Бунга меҳнат унумдорлигини, бутун халқ хўжалик самарадорлигини ошириш туфайли эришилди. Иш сифатини яхшилаш ва меҳнат унумдорлигини ошириш учун оммавий ҳаракат ГБСП Марказий Комитетининг 1979 йил декабрь Пленуми тугаши биланоқ кенг қулоч ёйди. Съездолди социалистик мусобақасида герман—совет дўстлиги фахрий номини олган коллективлар актив қатнашдилар. Ўтган йили мамлакатда 112 мингта ана шундай коллектив бор эди.

Герман—совет дўстлиги жамияти ГДРдаги энг оммавий ташкилотлардан биридир. Бугунги кунда унинг сафида 6 миллион киши бор. Биргина съездолди даврида жамиятга 300 минг киши аъзо бўлди. Бу ГДР ҳар уч гражданидан бири герман — совет дўстлиги жамияти аъзоси демакдир.

Яшнаётган мамлакат пойтахти — Берлин кўча ва майдонларида байроқлар ва қизил алвонлар, плакатлар ва транспарантларни кўрамиз. Съезд арафасида чиройига чирой қўшилган Берлиннинг марказий майдони Александер-плац айниқса гавжум. Шаҳар кўчалари ва майдонларида республиканинг турли бурчакларидан келган анжуман қатнашчиларини учратиш мумкин. Улар ўзлари билан бирга завод ва корхоналардаги бунёдкорлик нафасини, социалистик қурилишдаги янги муваффақиятлар ҳақидаги қувончли хабарларни олиб келишган.

ГДР коммунистларининг 11 апрелда очиладиган X съезди бутун республика меҳнат аҳлининг диққат марказида турибди. Бу анжуман чет элларда ҳам катта қизиқиш уйғотмоқда. Кўпгина қардош коммунистик, ишчи, миллий демократик партияларнинг ва ташкилотларнинг, миллий озодлик ҳаракатларининг вакиллари съездда қатнашиш учун Берлинга келмоқдалар. Бутун мамлакат КПСС делегациясини самимий ва қардошларча кутиб олишга тайёрланмоқда. ГДР коммунистлари ўз съездларига ҳозирлик кўрарканлар, КПСС XXVI съезди якунларига қайта-қайта мурожаат этмоқдалар. Шу кунларда ГДР матбуотида Совет Иттифоқи Коммунистик партияси съезди ер юзидаги барча холис ниятли кишиларга куч-ғайрат ва умидворлик бахш этганлиги таъкидланмоқда.

ГДР меҳнаткашлари Германия Бирлашган социалистик партиясининг X съездига юксак меҳнат муваффақиятлари билан келмоқдалар. Улар партия планлари ва ишлари меҳнаткашларнинг туб манфаатларига жавоб беришини, республикани янада гуллаб-яшнатишга қаратилишини яхши англайдилар ҳамда унинг кўрсатмаларини тезроқ, яхшироқ бажариш учун бутун куч-ғайратларини сафарбар этмоқдалар.

Баҳор қуёши нурларига бурканган республика саройи мамлакат меҳнаткашларининг шонли авангарди ГБСП олий анжумани делегатлари ва меҳмонларини самимий кутиб олмоқда.

А. РЎЗИЕВ,
«Совет Ўзбекистони» махсус мухбири.
Берлин — Тошкент.

БРИГАДА ПУДРАТИ — ДАЛА ВА ФЕРМАЛАРГА

Е. АЙТМУРАТОВ,
Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари

Янги беш йилликнинг илк баҳори қишлоқ меҳнаткашлари учун алоҳида аҳамиятга эга. У умумхалқ ғайрат-шижоати жўш урган бир вазиятда ўтмоқда, дала ва фермаларнинг меҳнаткашлари КПСС XXVI съезди шарафига олинган юксак социалистик мажбуриятларни бажариш учун курашмоқдалар.

Экиш мавсумини тобора авж олдираётган колхозчилар, совхозларнинг ишчилари, хўжаликларнинг раҳбарлари ва мутахассислари ўзларининг куч-ғайратларини гектарларнинг унумдорлигини оширишга, юқори сифатли маҳсулот етиштиришга сафарбар этмоқдалар. Бу, қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини янада юксалтириш ва муттасил мўл ҳосил олишни таъминлаш, деҳқончилик ва чорвачилик самарадорлигини ҳар тарафлама ошириш программасини белгилаб берган КПСС XXVI съезди талабларига жавоб беради. Меҳнат унумдорлиги самарадорликнинг муҳим омилларидан бири ҳисобланади. У эса бир қанча факторларга, энг аввало сарф қилинган меҳнат ҳисобига ҳосилдорликнинг оширилишига боғлиқ. Бу эса ўз навбатида механизациялаштирилган ишлар даражасининг оширилишига ва меҳнатни ташкил этишнинг такомиллаштирилишига боғлиқдир. Колхозлар ва совхозларнинг моддий-техника базасини мустаҳкамлаш учун республикада кўп ишлар амалга оширилди. Энергия қуввати 1980 йилда 1965 йилдагига нисбатан 2,5 баравар ортди ва 21,5 миллион от кучига етди. Қишлоқ меҳнаткашлари янги, янада қудратли техника билан қуролланмоқдалар.

Замонавий қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқаришининг беқиёс кенг қамровлилиги ва мураккаблиги билан боғлиқ бўлган шу ва шунга ўхшаш бошқа факторлар мавжуд моддий-техника ресурсларидан янада самарали фойдаланишни таъминлай оладиган меҳнатни ташкил этиш формаларини талаб этади. Ҳозир қишлоқ хўжалигини бошқаришни такомиллаштириш, маҳсулот етиштиришга сарфланадиган меҳнат ва маблағни камайтириш, бошқарув ходимлари учун кетадиган харажатларни қисқартириш йўлларини доимо қидириш муҳим вазифа ҳисобланади.

Меҳнатни ташкил этиш ва ҳақ тўлашнинг нарядсиз аккорд-мукофот системаси ана шу талабларга тўлиқ жавоб беради. Ҳозир бу усул Наманган, Сурхондарё, Тошкент, Самарқанд, Сирдарё ва бошқа областларнинг колхоз ва совхозларида кенг қўлланилмоқда.

Тажрибалар шундан далолат бермоқдаки, механизациялашган бригада ва звеноларда нарядсиз система муваффақиятли қўлланилмоқда. Улар одатдаги хўжалик ҳисобидаги звенолар сингари йириклаштирилган бригадалар составида ташкил этилади. Бунда йил бошидаёқ технологик карталар асосида звенонинг иш ҳақи фонди белгиланади. Звено аъзоларига йиғим-терим бошлангунча вақтбай асосида, ҳосил йиғим-терими пайтида эса одатдаги бригадалардагидек ишбай асосида ҳақ тўланади. Звено аъзоларининг вақтбай асосидаги ойлик маошлари уларнинг малакалари ва хўжаликлардаги мавжуд тариф ставкаларига қараб белгиланади. Звенога раҳбарлик қилганлиги ва звено аъзоларининг ишга келиб-кетиши тўғрисидаги табелни юритгани учун звено бошлиғининг асосий окладига 15 процент қўшимча ҳақ тўланади. Механизаторларнинг окладини технологик карталарда кўзда тутилган механизациялаштирилган ишлар ҳажмига қараб белгиланади. Сувчиларнинг окладини звенонинг оддий аъзоларининкига қараганда 20 процент кўп бўлади.

Маълумки, ёнма-ён жойлашган бир хилдаги тупроқ-иқлим шароитида иш юритувчи, шунингдек моддий-техника базаси бир хил даражада бўлган икки хўжалик ўзаро таққосланганда бирмунча аниқ хулосалар чиқариш мумкин. Бунга Бўка районидаги «Октябрь 40 йиллиги» ва Тимирязев номли колхозлар мисол бўла олади. Бу хўжаликларнинг биринчисида меҳнатни ташкил этиш ва ҳақ тўлашнинг нарядсиз усули қўлланилмоқда, иккинчисида эса бу усул қўлланилмаяпти. «Октябрь 40 йиллиги» колхози қўшниларидан пахта ҳосилдорлиги бўйича ўртача беш йиллик кўрсаткичларга кўра гектарига 11,1 центнер, рентабеллик даражаси бўйича 6,8 процент, ҳар бир ходим ҳисобига 1 йилда етиштирилган маҳсулот бўйича 2 минг сўмдан кўпроқ, ҳар бир колхозчининг меҳнатига тўланган йиллик иш ҳақи бўйича 600 сўмдан кўпроқ ўзиб кетди.

«Октябрь 40 йиллиги» колхозида меҳнатга ҳақ тўлашнинг нарядсиз усули қўлланилмоқда. Бригада аъзоларига малакасига қараб ойлик маош белгиланган. Уларнинг ҳаммаси — бригадирдан тортиб звено бошлиғигача бевосита ишлаб чиқариш билан шуғулланишади. Ҳисобчи вазифасига ҳожат қолматан, меҳнат сарфини ҳисоб-китоб қилиш ишлари икки баравар қисқарган. Колхозда фақат шунинг ҳисобигагина ҳар йили иш ҳақи фондидан тежаб қолинган маблағ қарийб 10 минг сўмни ташкил этяпти.

Янгийўл районидаги Калинин номли колхознинг механизациялашган пахтачилик звеносида 43 гектар экин майдони ва 15 нафар ходим бор. Бригадирга 140 сўм, тракторчига 150 сўм, сувчига 120 сўм ва оддий колхозчига 100 сўмдан ойлик маош белгиланган. Звенода ҳар гектар ердан 45,2 центнердан пахта ҳосили кўтарилди. Йил охирида звено аъзоларининг йиллик иш ҳақи қуйидагича бўлди: механизаторники 2270 сўм, сувчиники 1970 сўм, қўл ишларини бажарувчи колхозчиларники 1640 сўмни ташкил этди. План ошириб бажарилгани ва сарф-харажатларни қисқартиришдан тежалган маблағлар учун олган қўшимча ҳақ звено аъзоларининг йил бўйи вақтбай асосида олган иш ҳақининг ҳар бир сўмига 1,64 сўмни ташкил этди. Шундай қилиб, нарядсиз система туфайли бажарилган ишларнинг ҳажмига қараб ҳисобланадиган вақтбай асосидаги индивидуал иш ҳақи билан пировард натижа учун тўланадиган иш ҳақи ўртасидаги тафовутларга барҳам берилди. Оддий хўжалик ҳисобидаги звеноларда ишбай асосида индивидуал ҳақ тўлашда маҳсулот учун ва ҳар бир сўм иш ҳақи учун қўшимча ҳақ тўлаш шунга олиб келадики, кўпроқ иш бажарган звено аъзолари кўп қўшимча ҳақ ва мукофот оладилар. Табиийки, ҳақ тўлашнинг бундай формаси звено аъзоларида маҳсулот ҳисобидан расчёт қилишгача катта иш ҳақи ишлаб олишга интилишни кучайтиради, бу эса баъзида иш сифати ва ҳосилга путур етказади. Нарядсиз система қўлланилганда пировард натижа учун шахсий ва коллектив масъулият ошади, ходимларни бошқа ишларга жалб этиш қисқаради. Меҳнатни ташкил этиш ва ҳақ тўлашнинг нарядсиз системасининг афзалликлари ҳам ана шундадир.

1980 йилда республика бўйича 2280 бригада ва звено нарядсиз усул асосида ишлади. Бу коллективларда ҳар бир ходим ҳисобига ўртача 6,9 тоннадан пахта етиштирилди. Одатдаги бригада ва звеноларда эса бу кўрсаткич 5,5 тоннани ташкил этди. Йиллик ўртача иш ҳақи нарядсиз усулда ишлаган бригада ва звеноларда 1697 сўмни, одатдаги бригада ва звеноларда эса 1524 сўмни ташкил этди. Меҳнат унумдорлиги 25 процент ортди. Меҳнатга ҳақ тўлаш 11 процент ўсди.

Нарядсиз системани жорий этиш борасида Наманган областида катта тажрибалар тўпланган. Бу ерда ишлаб чиқариш бўлинмалари структураларини, уларда меҳнатни ташкил этиш даражаларини такомиллаштириш асосий йўналишлардан биридир. Кўпгина ишлаб чиқариш бригадаларидаги далаларнинг кичиклиги қудратли техникадан унум билан фойдаланиш имконини бермас, пахтачиликдаги прогрессив технологик усулларнинг жорий этилишига тўсқинлик қиларди. Бригада аъзоларини моддий рағбатлантириш системаси ҳам яхши эмас эди. Ана шундай пайтда бу ерда далачилик бригадаларини йириклаштиришга, уларнинг составида нарядсиз система асосида ишлайдиган хўжалик ҳисобидаги звенолар ташкил этишга дадил киришилди. Ҳар бир бригадага доимий ходимлар, чопиқ ва ҳайдов тракторлари, пахта териш машиналари бириктилди. Коллективни бригадир бошқаради, унга бригада механиги ва экономист-нормировшчик ёрдам беради. Бригадирга ва унинг ёрдамчиларига ишлаб чиқариш ҳажмларига қараб асосий ва қўшимча иш ҳақи белгиланади.

Хўжалик ҳисобидаги механизациялашган звено бригаданинг ички асосий ишлаб чиқариш бўғини ҳисобланади. Бригададаги звеноларнинг сони ва уларнинг катта-кичиклиги бириктилган машиналар, ер-сув ва меҳнат ресурсларидан самарали фойдаланишни кўзлаб аниқланади. Одатда, ғўза парвариши технологиясини яхши биладиган тракторчи-машинист ёки сувчи звено бошлиғи этиб тайинланади. У дала ишларини бажаришда бевосита қатнашади ва звено аъзоларининг ишга келиб-кетишини ҳисобга олади.

Областда ишлаб чиқариш бўлинмаларини мутахассислар билан мустаҳкамлаш, ўрта бўғин раҳбар ходимлари ва барча ҳисоб-китоб хизмати ходимларининг малакасини ошириш тадбирлари қатъиятлик билан амалга оширилаяпти. Ҳозир ишлаб чиқариш бригадалари раҳбарларининг 34 проценти олий ва ўрта махсус маълумотга эга. Диспетчерлик хизматини жорий этиш йўли билан хўжаликнинг ишлаб чиқариш бўлинмалари ўртасида оператив алоқа ўрнатилган.

Наманган область колхоз ва совхозларининг иш тажрибаси якунлари йириклаштирилган пахтачилик бригадаларининг юксак самарадорлигини кўрсатмоқда. Областда бригадалар сони 1975 йилдагига нисбатан 1000 та қисқарди, бригадалар ер майдонларининг ҳажми ўртача 73 гектардан 133 гектаргача кенгайди. 1534 нафар бригадир ва ҳисобчи вазифасига ҳожат қолмади, бунинг ҳисобига 2,8 миллион сўмлик иш ҳақи тежаб қолинди.

Колхозлар ва совхозларнинг иқтисодий кўрсаткичлари бирваракайига кўтарилди. Қишлоқ хўжалик экинлари ҳосилдорлиги ва чорва моллар ҳамда паррандалар маҳсулдорлиги ортди.

Бу ерда нарядсиз усул асосида ишлаётган звенолар энг юқори кўрсаткичларга эришмоқда. 1978 йилдаёқ бу система бўйича ҳар бир хўжаликда 1—2 тадан, жами 171 звено ишлаган эди.

Учқўрғон районидаги Ленин номли совхозда ташкил этилган нарядсиз усулда ишловчи 29 звенода пахта ҳосилдорлиги одатдаги 46 звенодагига нисбатан 1,7 центнер юқори бўлди ва гектар бошига 37 центнерни ташкил этди. Ҳар бир ходим ҳисобига етиштирилган пахта 33 процент ошди, 1 центнер пахтанинг таннархи 4,3 сўм ёки 14 процент арзонлашди, техникадан фойдаланиш яхшиланди. Задарё районидаги «Гигант» колхозида П. Кўчқоров бошлиқ звено ўтган йили меҳнатни ташкил этишнинг нарядсиз системасига ўтиб, гектаридан 41 центнердан ҳосил кўтарди. Пахта ҳосилдорлиги бир йилда 4,3 центнер ошди, ҳар бир ходим ҳисобига етиштирилган пахта 3,2 тоннага кўпайди. Уйчи районидаги Тельман номли, Косонсой районидаги «Ленин йўли», Янгиқўрғон районидаги К. Маркс номли колхозларда ва бошқа бир қатор хўжаликларда ҳам ана шундай натижаларга эришилди.

Нарядсиз усулда ишловчи звеноларда техникадан анча унумли фойдаланилади. 1980 йилда бу звеноларда бир эталон тракторнинг йиллик иш унуми оддий звенолардагига қараганда 11—17 процент юқори бўлди.

Мисол учун Янгиқўрғон районидаги Карл Маркс номли колхозни олайлик. Бу колхоз 1978 йилда меҳнатга ҳақ тўлашнинг нарядсиз системасига ўтди. Бу ерда бригадалар состави ихтиёрий равишда таркиб топди ва колхоз правлениеси томонидан тасдиқланди. Механизаторларга ўз ораларидан раҳбар сайлаш ҳуқуқи берилди. Одатда, бирмунча тажрибали, малакали, обрў-эътиборга эга бўлган ходимлар бригада бошлиғи бўлишади.

Колхознинг беш йиллик планига асосланган ҳолда бригадаларга аккорд наряд белгиланади ва унда экин майдони, ҳосилдорлик, ялпи ҳосил, маҳсулот таннархи кўрсатилади. Колхоз правлениеси ҳар йили бригадалар билан шартнома тузади, унда ҳар икки томоннинг мажбуриятлари, масъулияти кўрсатилади. Бундай шароитда механизаторларнинг моддий манфаатдорлиги ортади, ғайрат билан виждонан ишлашга интилади. Улар техникани пухта тайёрлайдилар, далаларга сифатли ишлов берадилар, ғўза парвариши технологиясини яхшилайдилар.

Бу ҳолни Аҳмаджон Дадахонов етакчилик қилаётган звено иш тажрибасида очиқ-ойдин кўриш мумкин. Бу коллективга 45 гектар пахтазор бириктилган. Пахта ҳосилдорлиги янги усул жорий этилган йилларда 32 центнердан 39,2 центнерга кўтарилди. 1980 йилда эса бу кўрсаткич 42,5 центнерга етди. Ҳар бир ходим ҳисобига етиштирилган пахта 6 тоннадан 13,7 тоннага етди. Маҳсулот таннархи арзонлашди.

Умуман хўжалик бўйича меҳнатга ҳақ тўлашнинг нарядсиз системасига ўтилгандан сўнг ҳосилдорлик гектарига 35 центнердан 45 центнерга кўтарилди, 1 центнер пахта етиштириш учун сарфланган меҳнат 4,5 киши-кундан 3,7 киши-кунга қисқарди, ҳар бир ишловчи ҳисобига етиштирилган пахта 4,5 тоннадан 7,1 тоннага ёки 1,5 баравар кўпайди.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети наманганликларнинг меҳнатни ташкил этиш ва ҳақ тўлашни такомиллаштириш борасидаги иш тажрибаларини маъқуллади ва уни республиканинг барча областларида кенг жорий этишга тавсия этди.

Ҳозирги кунда Наманган областидаги нарядсиз усулда ишловчи звенолар ихтиёридаги пахта майдонлари 110 минг гектарни ёки жами пахта майдонларининг 89 процентини ташкил этади.

Бу система Сурхондарё области хўжаликларида ҳам кенг жорий этилмоқда. Ўтган йили бу областда қарийб 1000 та бригада ва звено — бўлинмаларнинг учдан бир қисми нарядсиз система бўйича ишлади. Дарвоқе, янги усул фақат пахтачиликда эмас, балки бошқа тармоқларда ҳам қўл келяпти. Масалан, 153 та бригада ана шу усул асосида маккажўхори, 130 бригада сабзавот етиштирди, 243 бригада эса озуқа тайёрлади. Бу коллективларнинг ҳаммасида юқори натижаларга эришилди. Мисол учун Қумқўрғон районидаги «Комсомол 30 йиллиги» совхозининг Шердон Муродов бошлиқ пахтачилик бригадасини олайлик. Бу ерда ҳар гектар ердан 58,2 центнердан ҳосил кўтарилди. Бу олдинги йилларга нисбатан гектарига 6 центнер кўпдир. Бригаданинг ҳар бир аъзоси ҳисобига 19,4 центнердан пахта етиштирилди. Бу совхознинг ўртача кўрсаткичидан 1,5 баравар ортиқдир. 1 центнер ҳосил учун 1,86 киши-куни сарфланди.

Ленин йўли районидаги Ленин номли совхознинг Норбой Шомуродов бошлиқ бригадасида ингичка толали пахта етиштирилади. Бу ерда янги усулга ўтилгач, биринчи йилдаёқ пахта ҳосилдорлиги гектар бошига 2 центнер кўпайтирилиб, ҳосилдорлик 53 центнерга етказилди. Бригаданинг ҳар бир аъзоси ҳисобига 12 тоннадан зиёд қимматбаҳо хом ашё етиштирилди.

Хўжалик ҳисобидаги бўлинмалар ташкил этиш ҳар бир кишининг шахсий қизиқишини хўжаликнинг умумий вазифалари билан мустаҳкам жипслаштиради. Умумий наряд бўйича ишлаётган коллективларда ўнғай ва ўнғайсиз иш йўқ, ҳар ким звенонинг барча аъзолари меҳнатига ҳақ тўлашнинг бош ўлчови бўлмиш мўл ҳосил учун зарур бўлган ишни бажаради. Механизаторлар нормаларини ҳар куни ошириб бажаришади. Бу ерда ҳисобчиниинг ҳожати йўқ. Звеноларда прогул қилиш рўй бермайди. Бригадаларнинг коллективлари ўз хўжаликларининг чинакам хўжайинларига айланишган. Бир томчи ҳам ёнилғи, биронта ҳам эҳтиёт қисм зое кетмайди. Материалларни, техникани ишлатиш учун сарфланадиган харажатларни тежаш — хўжалик ҳисобидаги бўлинмаларни моддий рағбатлантиришнинг иккинчи боби ҳисобланади. Ўтган йили хўжалик механизаторлари ҳисобдан чиқариб юборилиши лозим бўлган кўп миқдордаги техникани қайта тикладилар. Хўжалик ҳисоби шартларига биноан тежаб қолинган маблағнинг бир қисми мукофот сифатида берилади.

Пировард натижага қараб меҳнатга ҳақ тўлашнинг нарядсиз аккорд-мукофот системаси пахтачилик ва мева-сабзавотчиликда, озуқа жамғариш ва чорвачиликда, умуман қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқаришининг барча тармоқларида бирдай муваффақият билан қўлланилади.

Меҳнатни ташкил этиш ва ҳақ тўлашнинг нарядсиз системасини жорий этиш масаласини диққат билан, хўжаликдаги мавжуд имкониятларни, коллективнинг истакларини ҳисобга олган ҳолда ҳал этиш керак.

Меҳнатни ташкил этиш ва ҳақ тўлашнинг янги усулига ўтиш энг аввало кенг тушунтириш ишларини олиб боришни, психологик тўсиқларни енгиб ўтишни талаб этади. Чунки механизаторнинг ўзи ишлаб, нормани ошириб бажарганлиги учун иш ҳақи олиши бошқа-ю, бригада пудрати асосида ҳосил учун, пировард натижа учун ҳаммасининг баб-баравар жавоб бериши бошқа.

Бригада пудратини расмийлаштираётган пайтда шуни ёдда тутиш керакки, олинган ҳосил учун якуний натижалар ва авансларни ҳисоблашда ҳисоб-китоб хизматининг роли кескин ортади. Мутахассислар, хўжаликларнинг раҳбарлари ишлаб чиқаришни бошқаришни янада юқори поғонага кўтаришлари зарур.

Меҳнатни ташкил этиш ва ҳақ тўлашнинг нарядсиз усулини кенг ёйишга ғамхўрлик қилиш, унинг тўғри қўлланилишига эришиш — область партия комитетлари, район партия комитетлари, совет ва қишлоқ хўжалик органлари, хўжаликларнинг раҳбарлари, бошланғич партия ташкилотларининг муҳим вазифасидир. Чунки бу пировард натижаларга қараб меҳнатга ҳақ тўланишидан қишлоқ меҳнаткашларининг моддий манфаатдорлигини оширишда, ишлаб чиқариш самарадорлиги ва иш сифатини кўтаришда катта роль ўйнайди. Булар КПСС XXVI съезди талабларига мосдир.

МИЛЛИОНЛАРНИНГ ИЖОДИЙ ҲИССАСИ

Муҳим халқ хўжалик проблемаларини ҳал этишда олимлар, инженерлар, ишлаб чиқариш ташкилотчилари билан биргаликда илмий-техника жамиятлари активларининг кўп миллионли армияси иштирок этмоқда. Уларнинг ижодий ҳамкорлигида ўнинчи беш йилликда янги машина-механизмларнинг 19 мингтага яқин намунаси яратилди, беш юз минг ишчининг қўл меҳнати механизациялаштирилди.

8 апрель куни бўлиб ўтган Бутуниттифоқ илмий-техника жамиятлари кенгашининг пленумида ана шу фактлар келтирилди.

Бутуниттифоқ илмий-техника жамиятлари кенгашининг раиси академик А. Ю. Ишлинский доклад қилди.

(ТАСС).

«ЦЕНТРОСОЮЗ»НИНГ ИШЛАРИ ВА ВАЗИФАЛАРИ

«Центросоюз» кенгашининг 8 апрель куни Москвада очилган йиғилиши қатнашчилари КПСС XXVI съезди қарорлари ва ўрток Л. И. Брежневнинг доклади асосида матлубот кооперациясининг вазифаларини муҳокама қилдилар.

«Центросоюз» правлениесининг раиси А. А. Смирнов доклад қилди.

Кенгаш йиғилишининг қатнашчилари матлубот кооперациясининг фаолиятини синчиклаб анализ қилмоқдалар. Камчиликларни очиб ташлаб, резервларни қидириб топмоқдалар.

Кенгаш йиғилиши ишида СССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари И. И. Бодюл, КПСС Марказий Комитети савдо ва маиший хизмат бўлимининг мудири Я. И. Кабков иштирок этмоқдалар.

(ТАСС мухбири).

КЎП БОЛАЛИ ОНАЛАРГА МУКОФОТЛАР

СССР Олий Совети Президиумининг 1981 йил 31 мартдаги Фармонига биноан Ўзбекистон ССРда истиқомат қилувчи ўн ва ундан ортиқ болани туғиб тарбиялаган кўп болали 385 онага «Қаҳрамон она» фахрий унвони берилди, уларга «Қаҳрамон она» ордени топширилади. (ЎзТАГ).

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИДА

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми республикада физика фанини ривожлантиришдаги, юқори малакали ўқитувчи кадрлар тайёрлаш ва тарбиялаш соҳасидаги хизматлари учун Улуғбек номли Фарғона давлат педагогика институтининг ректори, физика-математика фанлари доктори ўрток Банноб **Отақуловга «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган фан арбоби»** фахрий унвони берди.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми республика қурилиш ташкилотларида кўп йил, самарали ишлаганлиги учун ҳамда туғилган кунига эллик йил тўлиши муносабати билан Ўзбекистон ССР Қурилиш министрлигининг «Узстройиндустрия» республика саноат бирлашмасининг бошлиғи ўрток Султонмурод **Омиловга «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган бинокор»** фахрий унвони берди.

Чирчиқдаги Ўзбекистон қийин эрийдиган ва ўтга чидамли металлар комбинати коллективи Бутуниттифоқ социалистик мусобақасига қўшилиб, ўн биринчи беш йилликнинг дастлабки йили топшириқларини муддатидан илгари бажариш учун фидокорона меҳнат қилмоқда. Суратда: комбинатнинг илғор ишчиларидан Ч. Нурматова ва М. Иноятуллаева.

В. Сироткин фотоси.

МУДДАТИДАН ИЛГАРИ

«Наманганводстрой» трестига қарашли механизациялашган кўчма колонна коллективи Бутуниттифоқ социалистик мусобақасига қўшилиб, сув йўллари қурилиши ишларини қизғин олиб бормоқда. Коллектив Катта Наманган каналининг 2,5 километрли участкасини муддатидан анча олдин бетонлаштирди. Сув йўлининг ана шу участкасида илгари ҳар секундда 4 кубометргача сув нобуд бўлар эди. Эндиликда бунга чек қўйилди. Илгари шимилиб кетадиган обиҳаёт ҳозир Косонсой райони хўжаликларидаги янги ерларни суғоришга хизмат қилмоқда.

Бу ишларни бажаришда коллективнинг илғор қурувчилари яхши намуна кўрсатдилар. Б. Нишонов ва Х. Худойбердиев бошлиқ бригадаларнинг фидокор гидросозлари 1,5—2 баравардан иш бажардилар.

КПСС XXVI съезди қарорлари — ҳаётга!

РЕКОНСТРУКЦИЯЛАШ — ТАРАҚҚИЁТ ЙЎЛИ

«Совет Ўзбекистони» газетаси редакцияси, Ўзбекистон телевидениеси ва Тошкент тўқимачилик комбинати коллективларининг ҳамкорлик шартномаси — амалда

Тошкент тўқимачилик комбинати... Бу ном мамлакатимиз тараққиётининг дастлабки йилларида, аниқроғи 30-йиллардаёқ тилга тушган. Бу корхона азаматларининг мадҳияси қўшиқларда куйланган. Тўқимачилар коллективининг катта оиласида кейинги йилларда кўплаб янги ташаббуслар вужудга келди.

КПСС XXVI съезди ва Ўзбекистон Компартиясининг XX съезди кўрсатмаларига биноан, бу ерда ишлаб чиқаришни яна ҳам кенгайтириш, маҳсулот турларини кўпайтириш ва сифатини яхшилаш мақсадида реконструкциялаш ишларини жадаллаштириш тадбирлари кўрилмоқда. «Совет Ўзбекистони» газетаси редакцияси, Ўзбекистон телевидениеси ва Тошкент тўқимачилик комбинати коллективлари корхонада ғоявий-сиёсий ишларни, меҳнат ва маънавий тарбияни яхшилаш, ўзаро алоқаларни мустаҳкамлаш, меҳнат коллективлари ҳамда журналистларнинг ижодий ҳамкорлиги самарадорлигини ошириш ниятида шартнома туздилар. Шартномага кўра тўқимачилик комбинати реконструкциясининг бориши газета ва телевидение орқали мунтазам ёритиб борилади. Корхонанинг реконструкцияланаётган объектларида мухбирлар пости тузилди. Бугун корхонани реконструкциялаш ҳақидаги дастлабки материални эътиборингизга ҳавола қилаётирмиз.

Партиямизнинг XXVI съезди экономикани тараққий эттиришнинг ойдин йўлларини белгилаб берди. Съезд материалларида реконструкциялаш афзалликлари алоҳида таъкидлаб ўтилди. Тошкент тўқимачилик комбинатини тўрт ярим йил илгари реконструкция қилишга киришилган бўлса ҳам, аслида бу иш икки ярим йил илгари бошланди. 1979 йилнинг январида эса реконструкциялаш ишларини янада жадаллаштириш учун «Ташпромстрой» трести ҳузурида 1-қурилиш-монтаж бошқармаси ташкил қилинди.

Республика партия ва ҳукумати бу корхонани кенгайтириш ишларига яқиндан ёрдам кўрсатмоқда. Корхона реконструкциясини жадаллаштириш, уни тегишли ишчи кучи ва материаллар билан таъминлашни музофиқ тарзда амалга ошириш тадбирлари кўрилмоқда. Дастлабки беш йилликлар даврида барпо қилинган шу тўқимачилик ишхонаси участкаларини замонавий техника ва ускуналар билан қайта жиҳозлаш бугунги куннинг долзарб масалаларидан бўлиб қолди.

«Ташпромстрой» трестининг 1-қурилиш-монтаж бошқармаси корхона реконструкциясини амалга оширишнинг ишбошиси — бош пудратчиси қилиб тайинланган. Бу ерда цехларни, ишлаб чиқариш участкаларини реконструкциялаш соҳасида бирмунча ишлар қилинди. Баъзи объектлар қуриб тамомланди. Айрим участкалар қайта жиҳозланиб бўлди. Бу ишларда бош пудратчи билан бирга ёрдамчи пудратчи ташкилотлар ҳам ёрдам кўрсатмоқдалар.

Ишлаб чиқариш билан астойдил танишилса, қилинган ишлар чуқур таҳлил қилиб кўрилса, бу ерда ҳали кўзда тутилган ишлар бугунги талаблар даражасида олиб борилмаётганига гувоҳ бўласиз.

— Реконструкциялаш ишлари 1985 йилгача давом этади, — дейди комбинат бош директори Ваҳоб Туробович Соатов. — Корхонани замонавий техника воситалари билан қайта жиҳозлаш, умуман реконструкция ишларини тўла амалга ошириш учун жами 39 миллион сўмдан кўпроқ капитал маблағ сарфланиши лозим. Реконструкциялаш ишларида қатнашаётган барча қурувчилар ва монтажчилар коллективлари ана шунга яраша иш тутишлари, бутун куч ва имкониятларни сафарбар этишлари талаб қилинади.

Бу ерда қилинаётган ишларнинг ўзига хос жиҳати шундан иборатки, реконструкциялаш тадбирлари корхонани тўхтатмасдан туриб амалга оширилмоқда. Реконструкциялаш ишлари давом этаётган ана шу кунларда корхонада маҳсулот тайёрлаш давлат планлари ва социалистик мажбуриятлар асосан бажарилмоқда. Масалан, ўнинчи беш йиллик мобайнида планга қўшимча тарзда 7 миллион 835 минг сўмлик маҳсулот реализация қилинди. Ялпи маҳсулот ишлаб чиқариш плани 100,5 процент адо этилди. Шу билан бирга, калава, хом сурп ва тайёр газламалар ишлаб чиқариш топшириқлари бажарилмай қолди. Ўн биринчи беш йиллик вазифаларини бажаришга тўқимачилар астойдил киришдилар. 1981 йилнинг дастлабки квартали топшириқлари кўпгина кўрсаткичлар бўйича ортиғи билан бажарилди. Ялпи маҳсулот тайёрлаш 103,9 процент адо этилган бўлса, реализация топшириқлари 100,8 процент қилиб бажарилди. Лекин маҳсулот турлари юзасидан белгиланган марралар тўла эгалланмади.

Корхона коллективи реконструкциялаш ишлари давом этиб турган айни кунларда бутун куч ва имкониятларини давлат планлари ва мажбуриятларни бажаришга қаратмоқдалар. Бу ишда реконструкциялаш тадбирларининг бир меъёрда бормаётганлиги корхона иқтисодий-техника кўрсаткичларининг муваффақиятли бажарилишига маълум маънода таъсир кўрсатмай қолаётгани йўқ. Назарда тутилган объектлар белгиланган муддатларда фойдаланишга топширилмай қолмоқда.

Тўғри, бош пудратчи — «Ташпромстрой» трестининг 1-қурилиш-монтаж бошқармаси коллективи ташаббуси билан бир қатор объектлар, жумладан, ремонт-механика цехининг янги корпуси, пардозлаш фабрикасининг саккиз қаватли маъмурий-маиший биноси қад кўтарди. Бироқ реконструкциялаш ишларини бошқаришда ва тайёр объектларни фойдаланишга топширишда қатор камчиликлар содир бўлмоқда. Қурувчилар ва монтажчилар бир объектни тўла битказиб, уни фойдаланишга топширгач, бошқа объектга ўтиш каби самарали усулга тегишли эътибор бермаяптилар. Кўпгина объектларда реконструкциялаш ишлари давом этаётган бўлса-да, уларни бир маромда ва босқичма-босқич фойдаланишга топшириш устидан тегишли назорат ўрнатилмаган.

Шу ўринда бир мисол келтирамиз. Саккиз қаватли янги корпуснинг қуриб битказилганига ярим йилдан ошиб кетди. Бинокорлар бу объектни «ана топширамиз, мана топширамиз» деб ваъда берадилар-у, лекин корпус фойдаланишга топширилиши учун ҳали тўла тайёр эмас: лифтлар ва вентиляция қурилмалари ишга туширилиши керак. Шунга қарамасдан «Лифтмонтаж» ва «Энергомонтаж» ёрдамчи пудратчи ташкилотлари бу масалада жон куйдираётгани йўқ. Тайёр корпусни фойдаланишга топширишдаги кичик бир камчилик сабабли шунча вақт ўтказиб юборилиши каби фактга тоқат қилиб бўладими, ахир!

Қурилиш-монтаж ишлари планининг бажарилиши реконструкцияланаётган участкаларда 65 процентдан ортмаяпти. Қурилиш асосан пардозлаш фабрикасининг оқартириш-мерсерлаш корпусларида олиб борилаяпти. Лойиҳа бўйича бу корпус электр қаралар, аккумулятор ва бошқа энергетика хизмати учун тегишли бўлган эски цехлар ўрнида қад кўтармоқда. Бу объект тезда қуриб битказилиши ҳақида аввал келишиб олинганди. Шунга қарамасдан бажарилаётган ишларнинг ҳажми графикдан орқада қолмоқда. Қурилиш ишларидаги сусткашлик бош пудратчи билан ёрдамчи пудратчилар ва буюртмачилар ҳамкорлигининг тегишли даражада мустаҳкам эмаслиги сабабли содир бўлаётир.

Корхона маъмурияти, партия ва касаба союз ташкилотлари республика партия ва ҳукуматининг кундалик ёрдамига таянган ҳолда ишлаб чиқаришни кенгайтиришнинг янги резервларини ишга солиш учун астойдил ишламоқда. Шундай резервлардан бири жойларда корхонанинг филиалларини ташкил қилишдан иборат деб тан олинди. Ўтган йили шаҳарнинг Акмал Икромов, Собир Раҳимов ва Киров районларида жуда қисқа муддатларда ана шундай филиаллар ташкил қилинди. Бу филиаллар аслида унча катта бўлмаган замонавий типдаги тўқувчилик фабрикаларидир. Филиаллардаги ускуналар батамом ўрнатиб бўлингани йўқ. Шунга қарамасдан иш бошлаб юборилган. Ҳозир филиалларда 2 миллион метрдан зиёд хом сурп ва дока тайёрланди. Улар сўнгги ишлов бериш учун пардозлаш фабрикаларига жўнатилди. Филиаллар ишловчиларнинг яшаш жойларига яқин. Бу афзаллик ўзини оқламоқда.

Тўқимачилар коллективи партия даъватига жавобан бутун куч ва имкониятларини ишга солиб меҳнат қилмоқда. Корхонани реконструкциялаш билан бирга планларни бажариш учун, социалистик мажбуриятларни адо этиш учун қизғин кураш олиб борилмоқда. Имкониятлар ишга солинмоқда, резервлар ҳаракатга келтирилмоқда. Бундай шароитда реконструкциялаш ишлари билан шуғулланаётган қурувчилар ва монтажчилар ўз ишларида уюшқоқлик бўлишини, объектларни тез, соз ва сифатли қилиб фойдаланишга топширишни жадаллаштириш тадбирларини кўришлари керак. Бу қурувчилар ва монтажчиларнинг эл-юртга ранго-ранг газламалар етказиб беришни жадаллаштиришга қўшган муносиб ҳиссалари бўлади.

Ж. ХОЛҚОСИМОВ,
«Совет Ўзбекистони» махсус мухбири.
Б. САИДАЛИЕВ,
Ўзбекистон телевидениесининг махсус мухбири.

(Шу ҳақдаги кўрсатувни Ўзбекистон телевидениеси орқали бугун соат 19.00 да томоша қилишингиз мумкин).

ЛЕНИННИ СУРАТГА ОЛГАН ОДАМ

✦ Н. К. КРУПСКАЯНИНГ МЎЪТАБАР ФИКРИ
✦ ВОЛОДЯ УЛЬЯНОВНИ БОЛАЛИК ЙИЛЛАРИДАН БИЛГАН КИШИ
✦ ИЛЬИЧНИ СУРАТГА ОЛГАН МОҲИР САНЪАТКОР — ВЛАДИМИР ИЛЬИЧНИНГ ТЕНГДОШИ
✦ ТАРИХИЙ ВОҚЕАЛАРНИ АКС ЭТТИРГАН ФОТОСУРАТЛАР

Н. К. Крупская 1920 йилнинг ёзида фотограф П. Жуков суратга олган Ильич фотопортретини энг яхши чиққан фотосурат деб ҳисобларди. Бу машҳур сурат таниқли устанинг Ульяновскда очилган асарлари кўргазмасида марказий ўринни олган.

«Н. К. Крупскаянинг бу мўътабар фикри, — деб хотирлаган эди СССР халқ артисти М. М. Штраух, — бу суратга алоҳида ишонч билан қарашга ундади. Ленин образини яратишда мана шу фотосурат катта аҳамият касб этди. Актёр миллионлаб кинотомошабинларга қадрли бўлиб қолган «Милтиқли киши», «Ленин ҳақида ҳикоялар», «Ленин Польшада» фильмларида Ильич образини экранда яратганда бу расм катта роль ўйнаган бўлиши мумкин.

Мамлакат ҳаётидаги кўпгина тарихий воқеаларни акс эттирган фотосуратлар кўргазма томошабинларида катта қизиқиш уйғотмоқда. Жуков 1917 йилнинг 25 октябрида Қишки Саройни штурм қилишга бораётган солдат ва матросларни суратга олган эди. Моҳир санъаткор ўз асарлари билан революциянинг жонли нафасини бизгача олиб келди. Ана шу суратлар кўпгина дарсликларда, китоблар ва альбомларда акс эттирилган.

П. Жуков Улуғ Октябрдан кейин Петроград ҳарбий округининг бош фотографи бўлиб ишлади. Бир куни қўмондонлик уни Москвага командировкага юборди. Унга партия, давлат ва армия раҳбарларини фотосуратга олиш топширилди. П. Жуков ана шу фахрли ва масъулиятли вазифани муваффақиятли уддалади. Етмишта фотопортрет орасида В. И. Лениннинг фотосуратлари ғоят яхши чиқди.

Шу нарса диққатга сазоворки, Жуков — Ильичнинг тенгдоши, у Володя Ульяновни болалик йиллариданоқ яхши билар эди. Кўргазмада фотосуратлар билан бирга Павел Жуковга 1882 йилда «яхши ва аъло муваффақиятлари учун» берилган «мақтов қоғози» ҳам қўйилган. Ана шу мақтов қоғозига, — деб ёзади ТАСС мухбири В. Злобин, — Ульяновскдан, Сибирь губернияси халқ билим юртларининг директори И. Н. Ульянов имзо чеккан.

МУҲАНДИСЛАР ИШИ

ФАКТ ВА ШАРҲ

Ўтрортепадаги қазилмалар ажойиб тарихий саҳифалар очаётир. Унинг ғарбижанубида, иккинчи қалъа ичкарисида XIII асрга оид ҳаммом топилди.

У вақтларда, чамаси, ҳаммомга келган киши шифо таомили бўйича кун бўйи шу ерда бўлган. Буни дам олиш хонаси, тандирли чойхона, таомхона ва мачит мавжудлиги исботлайди.

А. БОЗОРОВ,
Бухоро область маданий ва тарихий ёдгорликларни муҳофаза этиш жамияти тарих секциясининг аъзоси.

Ўрта асрларда ҳаммом чиндан ҳам бутун Шарқ оламида, жумладан Ўрта Осиёда жуда кенг тарқалган. Ҳаммом фақат ювиниш учун эмас, балки маданий дам олиш учун ҳам хизмат қилган. У ерда киши таниш-билишлари билан ҳамсуҳбат бўлган, ўз маҳоратини шахмат ўйинларида кўрсатган. Ҳаммом турли юртлардан келган савдогарларнинг дастлабки учрашадиган, бинобарин, йирик савдо-сотиқ муомалаларини ҳал қиладиган жойи вазифасини ҳам ўтаган.

Археологик маълумотларга қараганда, VIII асргача Ўрта Осиёда хонадонларда ювинишга мўлжалланган алоҳида, кичкина хоналар бўлганлиги маълум, холос. Бундай шахсий уй «ҳаммомлари»дан бир нечтаси Афросиёб территориясида ҳам топилди, лекин улар VIII аср охирлари ва IX—X асрларга мансубдир. Афросиёбда олиб борилаётган археологик қазилмаларга қараганда, VIII аср иккинчи ярми ва IX асрдан бошлаб кўплаб ҳаммомлар қуриш бошланган.

X — XI асрларга келиб, ҳаммомлар махсус лойиҳалар асосида, чуқур инженерлик билимига суянган ҳолда пишиқ ғиштлардан қурила бошланди. Бунга қадимги Ахсикент ҳаммоми яққол мисол бўла олади.

Бу ҳаммом XI асрнинг бошида махсус лойиҳа асосида пишиқ ғиштлардан қурилган бўлиб, деворлари нам ва сувга чидамли қоришма билан сувалган. Ҳаммом учта катта архитектура комплексидан иборат. Икки чеккада — шарқий ва ғарбий қисмда ювинишга мўлжалланган хоналар жойлашган. Улар ўртасида эса дам олиб, ҳордиқ чиқарадиган хоналар борлиги тахмин қилинмоқда. Ҳаммомнинг шарқий комплекси нисбатан яхши сақланган. Бу ерда хоналар махсус тартибда жойлашган бўлиб, иситгич ўчоққа яқин ёки узоқлигига қараб уларда ҳар хил ҳарорат сақланган. Ўтхонадан келаётган иссиқ ҳаво пол остки йўллари орқали девор ичига тик ўрнатилган қувурларга ўтган, натижада хона деворлари ҳам исиган. Ҳаммомнинг асосий дарвозаси шимол томонда жойлашган бўлиб, бизгача етиб келмаган. Шарқий комплексга махсус хона орқали ғарб томондаги эшикдан кирилгач, икки қадам тўғрига юриб, шимол томонга қаралса хонанинг тўлиқ манзараси кўринади.

Ғарбий эшикдан зиналар орқали пастга тушиб бориб, совуқ хонага, ундан биринкетин иккита ўртача катталикдаги хоналарга кирилган.

Хоналарнинг поллари пишиқ ғиштлар билан сув ўтказмайдиган қоришмалар ёрдамида қопланган. Энг иссиқ хонанинг жанубида пол сатхидан пастда ўтхона жойлашган. Текширишларга қараганда иссиқ сув махсус жўмракдан қуйилиб турган. Совуқ сув эса девор ичига ўрнатилган, диаметри 9 сантиметрли қувурлар орқали келган.

Диққатга сазовор нарсалардан яна бири — ҳаммом деворларида сақланиб қолган расм қолдиқларидир. Ҳаммом хоналарининг деворлари 200 йил давомида эллик мартача махсус нам ва сувга чидамли қоришмалар билан сувалган. Ҳар сафар сувоқ устидан жуда чиройли, дид билан геометрик расмлар солинган, айрим ҳолларда эса баъзи хоналар оддий кўкранг билан бўялган. Ёзма манбалар хабарларига қараганда, Самарқанд, Бухоро ва Ахсикент сингари катта шаҳарларда X—XI асрларда ўнлаб ҳаммомлар бўлиб, уларнинг тозалиги устидан махсус давлат вакиллари назорат қилиб турганлар.

Ўтрор ёзма манбаларда дастлаб IX аср бошларида шаҳар сифатида тилга олинади. Ҳақиқатан ҳам Ўтрорда XIII асрга оид ҳаммом қолдиқлари топилиб ўрганилмоқда. Лекин ҳозирча у ҳақда мукаммал илмий маълумотга эга эмасмиз. Сабаби, археологик қазилмалар ҳали давом этмоқда.

Ўрта Осиё халқлари ҳаётида ҳаммомлар чуқур из қолдирганлиги кўриниб турибди. Асрлар оша ҳаммомлар тузилиши у ёки бу формада ўзгариб, мустаҳкамланди. Инсон саломатлигини яхшилашда ҳозирги даврда ҳам улар катта роль ўйнамоқда.

А. АНОРБОЕВ,
Ўзбекистон ССР Фанлар академияси Археология институтининг илмий ходими, тарих фанлари кандидати.
Самарқанд шаҳри.

Тошкентдаги бадиий каштачилик буюмлари фабрикасининг участка мастери Маъсуда Эгамбердиева бошчилик қилаётган коллективи самарали меҳнат қилмоқда. Қўли гул чеварларнинг ҳаммаси ҳам кундалик топшириқларини мунтазам ошириб бажараётирлар. Улар тайёрлаётган маҳсулотлар эса юқори сифат билан қабул қилинмоқда. Суратда: (чапдан) М. Эгамбердиева билан пешқадам чеварлардан Р. Отабоева маҳсулот сифатини кўздан кечиришмоқда.

И. Глауберзон фотоси.

СПОРТ

ИШДАН КЕЙИН СТАДИОНГА

Смена иши тугаши билан КПСС XXV съезди номли Бухоро тўқимачилик комбинатининг кўпчилик ишчилари теннис кортлари, стадионлар, спорт майдончалари ва заллари томон шошадилар. Командалар комбинатнинг баҳорги спартакиадасига тайёргарлик кўрмоқда.

— Теннис—тўқимачиларнинг энг оммалашган спорт турларидан бири бўлиб қолди, — дейди тренер, спорт мастерлигига номзод Вера Терентьева. — Бултур ишчилардан 50 киши теннис билан шуғулланган бўлса, ҳозир уларнинг сони икки баравар кўпайди.

Кўпгина кишилар ГТО кўпкураши, волейбол, баскетбол, футбол, енгил атлетика, эркин ва классик кураш, шахмат, шашка билан шуғулланишни яхши кўрадилар. «Тўғри, биз ҳозирча ўз спорт базамизга эга эмасмиз, — дейди физкультура ва спорт бўйича инструктор Юнус Мирхонов. — Аммо биз тўқимачилар шаҳарчасига яқин жойлашган мактабларнинг ва ихтисослашган ҳунар-техника билим юртининг спорт залларида шуғулланмоқдамиз».

«Ёшлик» деб аталган болалар янги спорт комплексида «бутун оила билан стартга» мусобақалари мароқли ва жонли ўтди. Бундай спорт байрамлари катта ёшдаги кишилар ўртасида ҳам, шунингдек болалар ўртасида ҳам жисмоний тарбияни пропаганда қилишнинг ажойиб воситасидир.

Ўтган йилнинг ўзидагина тўқимачилардан икки юздан зиёд киши ГТО нишондори бўлди. Корхона ётоқхонаси ҳузурида, — деб ёзади ЎзТАГ мухбири А. Фозилов, — физкультура ва спортни пропаганда қилиш соҳасида катта иш олиб борилмоқда.

БЕЛЛАШУВЛАР, ТЎПЛАР, ОЧКОЛАР

● **ФУТБОЛ.** Европа кубок эгалари кубоги учун дастлабки ярим финал учрашуви Тбилисида ўтказилди. Динамочилар Голландиянинг «Фейеноорд» командасини қабул қилдилар. Ҳужумкорлик билан мароқли ва мазмунли ўйин кўрсатган тбилисилик футболчилар ажойиб ғалабага (3:0) эришдилар. Тўплардан иккитасини Сулаквелидзе дарвозага йўллаган бўлса, биттасини Гуцаев киритди. Энди динамочилар Роттердамда бўладиган такрорий ўйинда бўш келишмаса, финалга йўлланма оладилар.

● **ВЕЛОПОЙГА.** Сочида бошланган баҳорги кўпкунлик пойгада 157 спортчи иштирок этмоқда. 118 километрли биринчи босқичда тошкентлик Ш. Загретдинов маррага учинчи бўлиб келди.

● **ХОККЕЙ.** Ўсмирлар командалари ўртасида Минскда бир ҳафта давом этган Европа чемпионати якунида совет хоккейчилари кўксиларига олтин медаль тақдилар. ЧССР ва Швеция командалари иккинчи ҳамда учинчи ўринларни олишди.

Редактор **М. ҚОРИЕВ.**

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

ТОШКЕНТ ХАЛҚ ХЎЖАЛИК ИНСТИТУТИ
1981—1982 ўқув йили учун
СИРТҚИ ФАКУЛЬТЕТГА
қуйидаги мутахассисликлар бўйича

СТУДЕНТЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Халқ хўжалигини планлаштириш, саноатни планлаштириш, моддий-техника таъминоти экономикаси ва планлаштириш, савдо экономикаси, молия ва кредит, статистика, бухгалтерия ҳисоби (саноат қишлоқ хўжалиги, савдода, банкларда).

ЎҚИШ МУДДАТИ — 5 ЙИЛ.

Институтга кирувчилар қабул комиссиясига қуйидаги ҳужжатларни топширадилар: ариза, ўрта маълумот тўғрисидаги ҳужжатнинг асл нусхаси, иш жойидан характеристика, меҳнат (колхоз) дафтарчасидан кўчирма, соғлиги тўғрисидаги справка (286-форма), 3х4 см. ҳажмдаги 6 дона фотосурат.

Кирувчилар олий ўқув юртига ҳужжат топшириш учун келганларида паспорт, ҳарбий билет ёки ҳарбий хизматга мансублиги ҳақидаги гувоҳномани кўрсатишлари зарур.

Ҳужжатлар — 20 апрелдан 31 августгача қабул қилинади. Кириш имтиҳонлари — 15 майдан 10 сентябргача бир неча потокларда ўтказилади.

Ҳамма мутахассисликларга кирувчилар: ўзбек (рус) **тили ва адабиёти** (иншо), **математика** (оғзаки), **СССР тарихи ва географиядан** (оғзаки) **кириш имтиҳонлари топширадилар.**

Қабул қилиш қоидалари ҳақидаги батафсил маълумотлар олиш ва ҳужжатларни топшириш учун қуйидаги адресларга мурожаат қилишингиз мумкин:

700063, Тошкент шаҳар, Олмазор кўчаси — 183, қабул комиссияси телефони: 44-32-18.

Институт филиали — Андижон шаҳри, Жданов кўчаси, 56-уй. Телефонлар: 50-245, 50-255.

Қўқон шаҳридаги умумиқтисод сиртқи факультети — Энгельс кўчаси, 2-уй. Телефон 26-63.

Институтнинг қуйидаги шаҳарлардаги ўқув пунктларига:

Самарқанд шаҳри, Коммунистик кўчаси, 60-уй, телефон 32-321.

Қарши шаҳри, Ленин кўчаси, 54-уй, телефон 65-41.

Театр

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 10/IVда **Кузнинг биринчи куни**, 11/IVда **Ғариблар**, 12/IVда **Тирик мурда.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 10/IV да **Мавлоно Муқимий**, 11/IVда **Гулсара**, 12/IVда **Олифта.**

ЎЗБЕК ДАВЛАТ «ЁШ ГВАРДИЯ» ДРАМА ТЕАТРИДА — 10/IV да **Кўзингни каттароқ оч** (19.00).

●

ЎЗБЕКИСТОН ССР ФАНЛАР АКАДЕМИЯСИНИНГ АКАДЕМИГИ Ш. А. АЛИМОВ НОМИДАГИ ЎЗБЕКИСТОН СИЛ КАСАЛЛИКЛАРИ ИЛМИЙ-ТАДҚИҚОТ ИНСТИТУТИ
вакант вазифаларга

КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

раҳбарлар: эпидемиология ва медицина статистикаси бўлими, ўпка сил касаллиги ва торак-хирургик пульмонология хирургияси бўликмаси (фан доктори ёки кандидатлари);

катта илмий ходимлар: торак-хирургик пульмонология бўлинмаси (2 ўрин), ўпка сил касаллиги хирургияси, рентгенология ва радиология лабораторияси, эпидемиология ва медицина статистикаси бўлими (фан доктори ёки кандидатлари);

кичик илмий ходимлар: диагностика ва бронхология бўлинмаси, торак-хирургик пульмонология (6), ўпкадан ташқаридаги сил касаллиги, ўпка сил касаллиги хирургияси, экспериментал микробиология, радиология ва рентгенология лабораториялари; эпидемиология ва медицина статистикаси бўлими, клиник физиология группаси, илмий-медицина ахбороти группаси, иммунология группаси (2).

Лаборатория раҳбари: биохимия (фан доктори);

кичик илмий ходимлар: ўпка сил касаллиги бўлинмаси, ўпкадан ташқаридаги сил касаллиги; патоморфология лабораторияси.

КОНКУРС МУДДАТИ — 3 МАЙГАЧА.

Мурожаат учун адрес: 700115, Тошкент шаҳри, ЧГСП, Мажлисий кўчаси, 1-уй, илмий бўлим. Телефон 78-04-92.

ЖУРИН НОМЛИ МЕҲНАТ ҚИЗИЛ БАЙРОҚ ОРДЕНЛИ ЎРТА ОСИЁ ИРРИГАЦИЯ ИЛМИЙ-ТАДҚИҚОТ ИНСТИТУТИ
вакант вазифаларга

КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

Бўлим мудирлари: гидромелиорация системаларини эксплуатация қилиш, гидромелиорация системаларини реконструкциялаш машиналари нормативлари ва системалари, эксплуатация ишлари механизацияси;

лаборатория мудирлари: илмий ташкилотлар бошқармаси, дренаж ишлари технологияси ва механизацияси, полимер қурилиш материаллари, бетон ва темир-бетон, гидрогеология-мелиорация прогнозлари, ҳимоя — бошқарув иншоотлари;

сектор мудирлари: дренаж бўлимининг дренажлар бошқармаси, суғориш техникаси бўлимининг тажриба участкалари, суғориладиган территорияларда сув баланси бўлимининг сув истеъмолини оперативлик билан кузатиш бошқармаси, полимерлар бўлимининг босимли қувурлари, қурилиш материаллари, дарёлар бўлимининг емирилишига қарши тадбирлари;

катта илмий ходимлар: мелиорацияда илмий-техника тараққиёти прогнози лабораторияси (2 ўрин).

Конкурс муддати — 28 апрелгача.

Қуйидаги адресга мурожаат этилсин: Тошкент шаҳри, Якуб Колас кўчаси, 24-уй.

●

В. И. ЛЕНИН НОМИДАГИ МЕҲНАТ ҚИЗИЛ БАЙРОҚ ОРДЕНЛИ ТОШКЕНТ ДАВЛАТ УНИВЕРСИТЕТИНИНГ

ТАРИХ ФАКУЛЬТЕТИ

25 апрель соат 18.00да университетнинг маданият саройида
(студентлар шаҳарчаси)
университетнинг тарих факультетини битириб кетганлар билан бўладиган

АНЪАНАВИЙ «АВЛОДЛАР УЧРАШУВИ» ЎТКАЗИЛИШИНИ

МАЪЛУМ ҚИЛАДИ

Справкалар олиш учун қуйидаги адресга мурожаат қилинсин: Тошкент шаҳри, ГСП, Энгельс кўчаси, 60 «а»-уй, тарих факультети, деканат. Телефон 35-80-95.

ҚАЙДАСИЗ, ҚУРОЛДОШЛАР!

Қизил байроқли, Суворов ва Кутузов орденли 277-Рославль ўқчи дивизияси ветеранлари кенгаши Улуғ Ватан уруши йилларида шу дивизия составида жанг қилган кишиларни ўзлари ҳақида қуйидаги адресга хабар қилишларини сўрайди: Москва-313, 637-Абонемент қутиси.

* * *

Воронеж шаҳар Марказий район ҳарбий комиссариати Улуғ Ватан урушида Воронеж шаҳридаги касалхона шаҳарчасида 1942 йил 16 августда ҳалок бўлган оддий жангчи Воҳид Содиқовнинг қариндошларидан ўзлари ҳақида хабар беришларини сўрайди. В. Содиқов урушдан олдин Тошкент шаҳар, Куйбишев район, Каменная кўчасидаги 6-уйда яшаган. Улуғ Ватан урушида 121-ўқчи дивизиянинг 504-ўқчи полкида хизмат қилган.

БУНЧА ЯСАНИБСИЗ

Бунча ясанибсиз, Навбаҳор
бекам,
Наврўзданмисиз ё қарздор,
бекам.
Гулгун чеҳрангизга чечаклар
тақиб,
Чиқибсиз, сиздами, бир гап
бор, бекам,
Ёниб қаршингизга чопишар
қизлар
Ҳар бири сиз каби гулрухсор,
бекам.
Қирлар лолаларин кўз-кўз
этади,
Далалар мавж урар барқарор,
бекам.
Янги беш йилликлар режаси
улуғ,
Бизга партиямиз мададкор,
бекам,
Яхши ниятлари дунё мол
бўлсин
Қуту баракага устивор, бекам.
Саодат элига хуш келибсиз,
хуш,
Деймизки, бош эгиб сад,
ҳазор, бекам.

Болтабой ҚУРБОНБОЕВ.

Совет турмуш тарзи

ЯХШИДАН БОҒ

Масодиқ Мадиёровга Социалистик Меҳнат Қаҳрамони унвони берилди. Унинг ибратомуз ишлари шундай юксак баҳога лойиқ эди...

Донбасс шахталари орасидаги номсиз бир тепаликни олишда Масодиқ Мадиёровнинг чап қўлини мина парчаси узиб кетди. Дайди ўқ ўнг оёғини ярадади.

Солдат кийимидаги новча, озғин йигит Масодиқ Мадиёров шинелини елкасига ташлаб, Қувасойдаги «Мўян» боғдорчилик совхозига келди. Тоғаси шу ерда турарди. Онаси уни қора тортиб Конибодомдан Қувасойга келиб қолганди. Совхозда аҳвол оғир, ҳамма эркаклар фронтда. Боғдан кам ҳосил олинар, даромаднинг мазаси йўқ эди. Ҳали жароҳати яхши битмаган Масодиқ совхоз идорасига иш сўраб келди.

Иш қочмайди, ука, — деди совхоз директори, — озгина куч йиғиб ол.

— Боғдорчилик курсини битирганман. Агрономликни беринг. Ҳозир куч йиғадиган пайт эмас.

Директор уни кўндира олмади. Мадиёров бўлимга агроном бўлди.

— Оқтошга буғдой экамиз.

Ташландиқ ётган ернинг номи Оқтош. Бу ерда ҳеч қачон деҳқончилик қилинмаганди.

— Эсинг жойидами, Масодиқ, — деди директор ҳайрон бўлиб, — аёлларнинг кучи билан иш битириб бўладими, яна Оқтошдай биёбонда-я?..

— Ёшу қарини оёққа турғизамиз. Кўпдан қуён қочиб қутилмас. Аҳволни тушунтирамиз.

Оқтошга ҳужум бошланди. Ишга яроқли кишиларнинг бари оёққа турди. Оқтошнинг тоши терилди. Трактор йўқ эди, омочлар ишга солинди. Совхоз директори бу ишга раҳбарлик қилишни Мадиёровга топширди. У кун бўйи чолларнинг ёнига кириб меҳнат қилди.

Бир ойнинг нари-берисида талай қўриқ очилди. Буғдой, арпа сочилди. Бунга Мадиёровнинг бир оғиз сўзи баҳона бўлди. Кўп ўтмай тош устида олтин бошоқлар чайқалди. Совхоз омбори дондунга тўлди. Ишчиларнинг қўли пул кўрди, оғзи ошга тегди. Ўшанда Мадиёровга одамларнинг меҳри тушиб қолганди.

Оқтош қўриги тўла очиб бўлинди. Ҳамма майдонга кўчат ўтқазиб, боғ қилинди. Ниҳоллар тагига буғдой сепилди. Вақт ўтиб улар мевага кирди, мазаси оғизда қоладиган ноз-неъматлар битди. Оқтош узуми, Оқтош олмаси овоза бўлиб кетди.

Масодиқ Мадиёров бўлим агрономлигидан бригадирликка ўтди. Кейин совхознинг бош агрономлигига кўтарилди.

1950 йилнинг 15 майи эди. Ўзбекистон ССР Озиқ-овқат саноати министрлигининг тавсиясига биноан Фарғона область «Муян» совхозининг бош агрономи Масодиқ Мадиёров Андижон областидаги Киров номли боғдорчилик совхозига директор этиб тайинланди.

Ўша кезларда совхоз анча ўтириб қолган, хўжаликнинг 2200 гектар ери бор эди. Шундан 700 гектари боғ, қолгани чакалакзор, ташландиқ ҳолда, йиллик даромад эса 30 тонна узум, 700 тонна хўл мева. Боғдан фойда ўрнига ярим миллион сўм зарар келарди.

Мадиёров қийинчиликдан қўрқмади. Кишиларга меҳрибон, ғамхўр бўлди. Ҳар бир ишчининг қалбига йўл топди. Каттага ҳам, кичикка ҳам бирдек муомала қилди, уларнинг қувончига ҳам, ташвишига ҳам шерик бўлди. Тўй-маъракаларнинг бошида турди. Ҳамма унинг одил, камтар, тўғри сўзлигига тан бериб, ҳурмат қила бошлади.

Совхоз катта қурилиш майдонига айланди. Шинам уйлар қурилиб, кишиларга берилди. Йўллар чиқарилди. Мактаб, касалхона, туғуруқхона ва бошқа жамоат бинолари қад кўтарди. Янги барпо этилган посёлкага ичадиган тоза сув келтирилди.

Директорнинг айтгани келди. Чакалакзор, тошлоқ ерлар қаричма-қарич ўзлаштирилди. Эски боғлар яшариб кетди...

Йиллар ўтди. Совхозда ҳамма ерлар батамом ўзлаштириб бўлинди. Боғ 1200 гектарга, токзорлар 400 гектарга етди. Мева етиштириш аввалги йиллардагига нисбатан беш марта кўпайди. Планлар ҳар йили тўлиб турди. Даромад, ишчиларнинг маоши ошди. Совхоз маркази обод бўлди, шинам шаҳарчага айланди. Қурилиш кўлами беқиёс ортиб борди. Қўшни қишлоқлардан 1500 киши совхозда ишлаш истагини билдириб, кўчиб келди...

1965 йилнинг кеч кузи эди. Масодиқ Мадиёров иш билан Қўрғонтепа районидаги Дардоқ қишлоғига ўтганди. Қорадарё соҳилида бўмбўш ётган паст-баланд тошлоқ ерларни кўриб унинг ҳаваси келди. Шу ерда боғ яратиш иштиёқи туғилди. Лекин бу ерлар Қўрғонтепа районига қарарди.

У йўл-йўлакай райкомга кириб дарё бўйини сўради. Райком секретари мамнуният билан рози бўлди. Обком ҳам бу ташаббусни қўллаб-қувватлади.

Мадиёровнинг совхоздан 60 километр нарига бориб боғ яратиш ҳақидаги таклифи коллективга ҳам маъқул тушди. Беш юз киши Қорадарё соҳилига жўнади. Дарё бўйида 200 та чодир тикилди.

Дарё ўзанидан 150 гектар ер ўзлаштирилди. Шоли экилди. Лойқа тўплангандан кейин кўчат ўтқазилди. Шу зайлда беш йилда 3,5 минг гектар ер очилиб, боғ қилинди, учта бўлим тузилди. Уйлар қурилди, электр, газ келтирилди. Қорадарё соҳилида ажойиб бир қишлоқ туғилди. Бу ерда беш юз баҳодирнинг қилган қаҳрамонона иши бутун Андижон областига овоза бўлиб кетди.

Қорадарё соҳилидаги боғ тонна-тонналаб мева бера бошлаганидан сўнг бу ерда янги совхоз тузилди.

— Совхоз энди тетапоя бўляпти. Шунинг учун унга «Прогресс» номини берсак, — деди Масодиқ Мадиёров йиғилишда. Унинг бу фикрини кўпчилик маъқуллади.

Кўп ўтмай Мадиёровчилар Жалолқудуқ районидаги «Ёмонадир» қирларида ҳам боғ барпо этиш учун ижозат олдилар. Уйдим-чуқур ерларни текислаб, янги йўллар қуришди. Пўлат қувурлар орқали 120 метр баландликка сув чиқаришди. Адир бағрида уйлар, ишчилар дам оладиган катта шийпон қуриб атрофини обод қилишди. Уч йилда Ёмонадирда 2000 гектар боғ барпо этилди.

Шу тариқа Масодиқ Мадиёров директор бўлган боғдорчилик совхози йил сайин юксалиб борди. Совхоз боғи 700 гектардан 5,5 минг гектарга етди. Йилига 14 минг тонна мева, узум етиштирила бошланди. Ҳар гектар боғдан 80 центнердан мева, ҳар гектар токзордан 100 центнердан узум олинди. Бу, Андижон области кўрсаткичидан бир ярим баравар кўп эди.

Мадиёровчилар барпо этган боғ асосида Ёмонадир бағрида «Ямбол» боғдорчилик совхози тузилди. Ҳозир бу совхоз Жалолқудуқ районн ихтиёрида.

Боғдорчиликка ихтисослаштирилган бу хўжалик КПСС XXV съездидан сўнг аграр-саноат бирлашмасига, кейин эса аграр-саноат комбинатига айлантирилди.

Партия ва ҳукуматимиз 30 йил Хўжаобод боғдорчилик совхозига узлуксиз директорлик қилиб, уни комбинат даражасига кўтарган тиниб-тинчимас коммунист, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган агроном Масодиқ Мадиёровнинг хизматларини муносиб тақдирлади. Унинг кўксига Ленин ордени, Қизил Юлдуз, Меҳнат Қизил Байроқ орденларини, қўша-қўша медалларни тақиб қўйди. У икки чақириқдан буён Ўзбекистон ССР Олий Советининг депутати, Ўзбекистон Компартияси XX съездининг делегати. Мана энди у Социалистик Меҳнат Қаҳрамони. Бундай ҳурмат ва эҳтиром КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев партия XXVI съездида таъкидлаб айтганидек, кишиларимизнинг ўз ижтимоий бурчини чуқур англаб, меҳнатда кўрсатаётган қаҳрамонлик ва фидокорлик намуналари натижасидир. «Совет кишиси — бу ҳалол меҳнаткаш, юксак сиёсий маданиятга эга инсон, ватанпарвар ва интернационалистдир, — деди у съездга Ҳисобот докладида. — Уни партия, мамлакатимизнинг қаҳрамонона тарихи, бутун тузумимиз тарбиялаб етиштирди. У янги дунё бунёдкори сифатида ғайрат-шижоат билан яшамоқда».

Чиндан ҳам шундай. Буни Масодиқ Мадиёров ва бошқалар мисолида ҳам кўриш мумкин.

А. ҚУРОНБОЕВ,
Н. АЛИМОВ,
«Совет Ўзбекистони» махсус мухбирлари.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

БУГУН

МАРКАЗИЙ ТЕЛЕВИДЕНИЕНИНГ «ВОСТОК» ПРОГРАММАСИ

9.00 — Время. 9.40 — Гимнастика. 10.05 — Биз билан бирга, худди биздек, биздан ҳам яхшироқ бажар. 11.05 — Концерт. 11.35 — Қисқа метражли телевизион бадиий фильмлар. 12.20 — Халқаро конкурслар лауреати З. Шихмирзаева чалади. 12.35 ва 15.00 — Янгиликлар. 15.15 — Интеркосмос. 16.00 — Фильм-концерт. 16.50 — Ўсмирлар ижоди. 17.20 — Москва ва москваликлар. 17.50 — Халқ чолғулари оҳанглари. 19.05 — Ҳужжатли фильм. 19.35 — Гагарин издошлари. 19.55 — Космонавтика куни ва СССР космонавт-учувчиси Ю. А. Гагарин биринчи бўлиб бошқарган «Восток» космик кемаси учирилганлигининг 20 йиллигига бағишланган тантанали йиғилиш ва концерт.

ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАЛАРИ

I.

11.30 — Ўқув кўрсатуви. 12.00 — Буни ҳамма билиши ва уддалаши керак. 12.30 — Ҳужжатли фильм. 12.40 — Замандас. 13.30 — Болажон қиз. Бадиий фильм. 17.50 — Мультфильм. 18.00 — Ёшлик. 18.30 — Ўзбекистонда Тожикистон ССР адабиёти ва санъати кунлари олдидан. 19.00 — КПСС XXVI съезди қарорлари ҳаётга. 19.25 — Ахборот. 19.55 — Космонавтика куни ва СССР космонавт-учувчиси Ю. А. Гагарин биринчи бўлиб бошқарган «Восток» космик кемаси учирилганлигининг 20 йиллигига бағишланган тантанали йиғилиш. 21.30 — Время. 22.05 — Дунё воқеалари. 23.35 — Сени кутамиз, йигит. Бадиий фильм.

II.

18.40 — Ҳужжатли фильм. 19.00 — Ўқув кўрсатуви. 19.30 — Ўқитувчи экрани. 20.00 — Янгиликлар. 20.20 — Ўқув кўрсатуви. 21.20 — Бизнинг бош мухбиримиз.

РАДИО

БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 8.30 — Қўшиғимдасан, она-диёрим. 9.35 — Ўзбек композиторларининг романслари. 11.15 — Социалистик мусобақа янги босқичда. 11.25 — Янги музикали ёзувлар. 12.10 — Гулла, яшна, қўриқ ўлка! 13.00 — Сут етиштиришни кўпайтириш резервлари. 14.00 — Томчи сувда олам акс этади. 19.25 — Оркестр куйлари. 19.55 — Москва. Космонавтика куни ва СССР космонавт-учувчиси Ю. Гагарин биринчи бўлиб бошқарган «Восток» космик кемаси учирилганлигининг 20 йиллигига бағишланган тантанали йиғилиш. 21.10 — Қишлоқ меҳнаткашларининг талабларига биноан концерт. 22.30 — Бугун радиотеатрда.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ
Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР
Редакция адреси: 700000, Тошкент—П, Ленин кўчаси, 41.
ТЕЛЕФОНЛАР: [illegible]